

ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK: 8. évfolyam

Társadalmi szabályok	Állampolgári ismeretek	Pénzügyi és gazdasági kultúra
- szokás, hagyomány, illem, erkölcs, jog mit jelent? -jogok és kötelességek a társadalomban - erkölcsi jó és rossz - kommunikációs és illemtani szabályok - emberi alapjogok, gyermekek jogai - ügyintézés alapvető faktorai -ügyintézés a világhálón	- államformák: köztársaság és királyság - demokrácia, diktatúra jellemzői - alkotmány -állam feladatai - állampolgársági jogok és kötelességek - demokratikus választás - törvényhozás, a végrehajtás és az igazságszolgáltatás intézményei - tömegtájékoztatás eszközei: televízió, rádió, internet	Jövedelem: - családi költségvetés - bevételtípusok, kiadás - zsebpénz - hitel Pénz formái: - érme, bankjegy - pénzüintézetek - árfolyam - infláció - kamat - tőke Vállalkozások: Vállalkozási formák: - egyéni, társas Kft. Bt

HON- ÉS NÉPISMERET: 5. évfolyam

Az én világom	Találkozás a múlttal	Magyarország helyzete
1. A család: - A család, testvér, unokatestvér, nagyszülő, dédszülő, rokonság, ős, családfa, családi ünnep fogalma - Személyi adatok (név, szül. hely, idő, lakcím), szülők, testvérek neve -Az emberi élet szakaszai (újszülöttkor, csecsemőkor, óvodáskor, iskoláskor, felnőttkor, időskor) 2. Az én városom, falum: - A település fogalma, a településfajta nagyság szerinti sorba rendezése (város, falu, tanya). - Lakóhely neve, településformája. - A lakóhely néhány nevezetessége (Csipke Múzeum, Sáfrik malom, Búsuló kuruc szobor). 3. A hazai táj. A helyi tudás: -A haza fogalma. - Mo., a főváros, és Kiskunhalas megmutatása a térképen. - Néhány városi hagyomány felsorolása (szüreti napok, lovas napok, csipke kiállítás). 4. Gyermekek, diákélet a múltban: - A diákélet fogalma. -A régi és az új idők diákéletéhez kapcsolódó tárgyak, eszközök különválogatása.	1. Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban: - A régmúlt fogalma. - A modern és régmúlt idők használati tárgyainak elkülönítése. 2. A paraszti ház és háztartás, a ház népe: - A ház, a parasztház, a tisztaszoba fogalma. - A parasztház három helyiségének megnevezése (szoba, konyha, kamra) - Szegény és módosabb ház közötti különbség. 3. A hétköznapiak rendje (táplálkozás, ruházat, életvitel): - Ismerje a háztartás, ünnepi-, hétköznapi viselet és -étkezés fogalmát. - A modern és régmúlt idők öltözködési és étkezési szokásainak elkülönítése. - Férfi és női munka közötti különbség napi tevékenység alapján. 4. Hagyományos és népi (vallási) ünnepeink eredete: - Családi, vallási és nemzeti ünnepek - Karácsonyhoz, húsvéthoz tartozó népszokások - Az ünnepekhez kötődő népi játékok (regölés, kotyolás, locsolkodás, májusfa állítás). 5. Hitélet és közösségi élet: - A közösség fogalma, jellemzői segítségével (önkéntesség, segítségnyújtás) - A hit fogalma, a vallások főbb jellemzői segítségével (szent helyek, szent könyvek, vallási vezetők, szertartások)	1. Az ősi magyar kultúra hagyatéka: - Az őstörténet, ősművészet fogalma - A magyar eredetmonda címe, főszereplői, honnan indultak, hova érkeztek. - Ősi magyarok által használt tárgyak. 2. Magyarok a történelmi és mai Magyarország területén: - A történelmi Magyarország térképének felismerése. - Magyarlakta területek, határon túli tájegységek megmutatása a térképen. 3. Néprajzi tájak, tájegységek és etnikai csoportok a Kárpát-medencében. A szomszédos országok: - Az anyaország fogalma, a Kárpát-medence megmutatása segítséggel. - A kisebbségek jellemzőinek felismerése segítséggel - Egy magyarországi nemzeti kisebbség megnevezése. 4. Természeti és épített örökségünk, a szellemi kulturális örökség és a világörökség elemei: - A kulturális örökség fogalma segítséggel. - Néhány természeti és kulturális örökség felismerése képről (Országház, Budai vár, kilenc lyukú híd, Hortobágy). 5. A magyar tudomány és kultúra eredményei a világban: -A tudomány, a kultúra fogalma segítséggel. - 2-3 magyar tudós nevét és találmányát egyeztesse. (pl. Bíró László – golyóstoll, Puskás Tivadar – telefonközpont, Rubik Ernő – rubik kocka, Szent- Györgyi Albert – C-vitamin, Kodály Zoltán - népdalgyűjtő)

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 1. évfolyam

Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás, az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalmi kultúra, irodalmi szövegek értelmezése
- Helyes beszédlégszék kialakítása. - Hangok helyes hangoztatása. - Memoriterben szereplő 4-5vers, mondóka, kiszámoló ismerete.	- Síkban és térben való tájékozódás. - Azonos, egyforma és különböző dolgok megkülönböztetése. - Szavak hangokra bontása, és betűkből szavak alkotása. - Szavakat szótagoló formában való olvasása. - Hangos és néma olvasás után szavak megértése.	- Helyes ceruzafogás elsajátítása. - Vonalközben való tájékozódás. - A tanult kisbetűk szabályos alakítása és kapcsolása. - A betűelemek, a tanult betűk, rövid szavak másolása és tollbamondás utáni írása. - Rövid mondatok másolása, írásjelek alkalmazása. - Önellenzés, hibajavítás segítségével.	- Napszaknak megfelelő köszönés. - Illemszabályok ismerete: bemutatkozás, megszólítás, kérés, megköszönés, kérdés, válaszadás, búcsúzás, beszélgetés. - Kérdésre egyszavas válasz adására legyen képes. - Saját személyi adatok ismerete, elmondása.	- Jó, rossz, szép, csúnya tulajdonságok megkülönböztetése. - Történet helyszínének, szereplőinek megnevezése. - Népi játékokba, bábjátékokba való bekapcsolódás.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 2. évfolyam

Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás, az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalmi kultúra, irodalmi szövegek értelmezése
- Kapcsolódjon be beszélgetésekbe kérdésekkel, válaszadással. - Hang, szótag, szó fogalmának elsajátítása. - Rövid szövegek megértése hallás után. - Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly kialakítása. - Memoriterben szereplő négy-öt mondóka, vers kiszámolók ismerete. - Képről - kérdések segítségével – mondatok alkotása.	- Rövid és a hosszú hangok differenciálása, hang és betű azonosítása. - Az olvasás teljes jelrendszerének megtanulása (kis- és nagybetűk). - Rövid szöveg hangos és néma olvasás utáni megértése. - Hangsúly, hanglejtés érzékeltetése.	- Írott kis- és nagybetűk vázolása, elhelyezése vonalközben. - Magán-és mássalhangzók hosszúságának jelölése. - 3–4 betűből álló szavak, rövid mondatok leírása másolással, tollbamondás után és emlékezetből. - Ismerje, alkalmazza az írásjeleket. - Önellenzés, hibajavítás, segítséggel. - Rendezett, olvasható íráskép kialakítása.	- Magánhangzók, mássalhangzók helyes ejtése, jelölése. - A hosszú mássalhangzók időtartamának jelölése a szavakban. - Nagybetűk használata nevek írásakor és mondatkezdésnél. - Mondatvégi írásjelek alkalmazása.	- Népi játékokba, bábjátékokba való bekapcsolódás. - Rövid gyermekversek, versrészletek elolvasása, megtanulása. Rövid mesék elolvasása. - Történet helyszínének, szereplőinek megnevezése. - Jó, rossz, szép, csúnya tulajdonságok megkülönböztetése.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 3. évfolyam

Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás, az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
- Különböző beszédhelyzetnek megfelelő hangerő, hangszín, beszédtempó megválasztása. - Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak mondatba helyezése, és beépítése a beszédébe. - 3-4 mondat összefűzése az időrend betartásával. - Ismerje az alapvető udvariassági formákat: megszólítás, kérés, megköszönés, jókívánság megfogalmazása. - Tanult szövegek, memoriterek szöveghű és kifejező tolmácsolása.	- Szóképes, illetve folyamatos, szöveghű olvasás, megfelelő hangsúly, hangerő, hangleadés érzékeltetése. - Szövegek hangos és néma olvasása, párbeszédes formában is. - Rövid szöveg megismerése, tartalmának megértése.	- Szavak, rövid mondatok tollbamondással és emlékezetből való leírása, a tanult helyesírási normák alkalmazásával. - Hibafelismerés, hibajavítás segítséggel. - Lendületes írás, és rendezett íráskép elsajátítása a tanév végére tollal is.	- Társas nyelvi magatartási formák, tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben, spontán beszédben. - Teljes ábécé, és a betűrend elsajátítása. - Különböző mondatfajták felismerése: közlés, kérdés, felkiáltás, óhajtás, felszólítás. -- - Írásjelek alkalmazása.	- Irodalmi szövegekben a szereplők, helyszín megnevezése, az események sorba rendezése, a tartalom elmondása, segítséggel. - Tanult népi játékokba való bekapcsolódás. - Mesék, meserészletek közös eljátszása. - Életkornak megfelelően önálló vélemény és erkölcsi ítélet alkotása.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 4. évfolyam

Beszédkészség fejlesztése, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás, az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
- Különböző beszédhelyzetnek megfelelő hangerő, hangszín, beszédtempó megválasztása, ritmusváltás, hangerőváltás, szünettartás. - Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása: tematikus társalgás, üzenetközvetítés. - Életkornak megfelelő erkölcsi választások (jó, rossz). - A megtanulandó memoritereket képességi szintnek megfelelően tolmácsolja. Ismerjen négy-öt verset.	- Olvasott szöveg tartalmának feldolgozása segítséggel. - Hangos olvasásnál az írásjelek hangsúly- és értelemmódosítók szerepének érzékeltetése, válogató-, staféta- és párbeszédes formában. - Némán olvasott szövegrészek tartalmának felidézése, kérdések segítségével: cím, szereplők, helyszín kiemelése, időpont megállapítása, cselekmény; tanulság megfogalmazása. -Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatokhoz segítséggel készítsen vázlatot rajzzal, szöveg kiegészítésével.	- Segédvonal nélküli füzet használata. - Folyamatos, lendületes írás. - Előkészítés után 4–5 mondatból álló szöveg leírása emlékezetből, fokozódó önállósággal. - Mondatok kiegészítése, bővítése, befejezése. - Rövid szöveges üzenet írása sms -és e-mail formában.	- Önálló vélemény-, az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása. - Szavak csoportosítása jelentésük szerint (rokon értelmű, több jelentésű és azonos alakú szavak). - Mondatfajták helyes használata a mindennapi beszédben, és az írásban. - Ismerje és alkalmazza a tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályokat (írásjelek, szótagolás, elválasztás).	- Népi játékok ismerete, eljátszása. - Magyar és más népek meséinek ismerete. - Események sorrendjének, a történet szereplőinek azonosítása, a cím és a szöveg kapcsolata, címadás, szereplők megítélése. - Verseket versszakokra bontása, a költői nyelv néhány sajátossága: ellentét, rím, refrén.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 5. évfolyam

Beszédkésztség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás és az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalomi kultúra, irodalmi művek értelmezése
- Gondolatait összefüggő mondatokban fejezze ki. - Beszédtechnikai elemeket alkalmazza. - Legyen képes társalgásban részt venni. - A közlés kifejező-, és tájékoztató funkciójával éljen.	- Az olvasást információ-szerzéshez és átadáshoz felhasználja. - Az olvasott szövegből a lényeget emelje ki. - Rövid tartalom visszamondása. - A könyvet eszköz szintjén használja: adatgyűjtés, adatkeresés.	- Az írást eszköz szintjén használja. - Legyen képes a megfelelő önellenőrzésre. - Hiányos, és bővített mondatot alkosson, átalakítsa a közlés szándékának megfelelően. - Törekedjen a tanult nyelvtani szabályok alkalmazására. (szavak megfelelő todalékolása, mondatkezdés, mondatvégi írásjelek, tulajdonnevek írása) - Nevezze meg az elbeszélés jellegű szöveg részeit: bevezetés, tárgyalás, befejezés.	<u>Betűk:</u> - Tudja a magyar abc-t. - Tudja az abc-t csoportosítani mgh, és msh-ra. - Ismerje a betűrend alkalmazásának technikáját. <u>Szóelemek, szavak:</u> - A szótó és todalék határokat jelölje. - Alkalmazza az elválasztás szabályait. - Nevezze meg a szófajok kérdőszavait. - Csoportosítsa a szavakat a tanult szófajok szerint. <u>Mondatok:</u> - Ismerje fel, és nevezze meg a mondatfajtákat és a hozzájuk tartozó írásjelüket a beszélő szándéka szerint. - Ismerje fel a tő, és a bővített mondatokat.	<u>Műnemek:</u> - Sorolja fel a műnemeket. - Ismerje fel az egyes műnemeket jellemző jegyei alapján. <u>Lírai műfajok:</u> - Egyeztesse a tanult versek címét és szerzőjét. - Állapítsa meg a versszakok és sorok számát. <u>Epikai műfajok:</u> - Legenda- eredet monda: Rege a csodaszarvasról- történek ismerete. - Különböztesse meg a népmesét és műmesét, ismerje a népmese fajtáit és jellemző jegyeit (mesekezdés, meseszám, csodás elemek, mesebefejezés) - Tudja a Biblia szó jelentését, részeit, és soroljon fel néhány történetet. - Csoportosítsa az elbeszélő költemény és regény jellemző jegyeit. - Cím és szerző azonosítása. - A tanult elbeszélések, regények cselekményének ismerete, szereplők, helyszín azonosítása. <u>Petőfi Sándor: János vitéz c. elbeszélés:</u> - elbeszélő költemény - elemzés szempontjai: valóságos és meseszerű helyszín és szereplők, cselekménye

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 6. évfolyam

Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás és az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
- Tudja a metakommunikációs eszközöket. - Társalgásban vegyen részt. - Fogalmazza meg saját véleményét, gondolatát, kérdését, kérését. - Legyen képes meggyőzni, érvelni, kérdezni, véleményt alkotni, elfogadni.	- Az olvasott szövegből- adott szempontok alapján- lényegét emeljen ki, adatokat keressen. - Az érdeklődésének megfelelő könyvet válasszon ki. - Szépirodalmi részletek, művek szöveghű megtanulása.	- Az írást kommunikációs célokra használja. - Legyen képes a szavakat átalakítani, csoportosítani, szóösszetételeket alkotni, saját gondolatainak kifejezése érdekében. - Törekedjen a tanult nyelvhelyességi, helyesírási ismeretek alkalmazására. - Néhány mondatos szöveget önállóan alkosson. - Feladatlapok, táblázatok, postai űrlapok kitöltése. - Leírás készítése, átalakítása bővítéssel, szűkítéssel. - Olvasottakról vázlat készítése.	- A mássalhangzók egymásra hatása a beszédben, írásban (hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés). - Betűrend ismerete, lexikon használata. - Szavak csoportosítása szófajuk, jelentéstartalmuk alapján. - Szavak átalakítása: képzéssel, jelezéssel, ragozással. - Szószerkezet alkotása, átalakítása (alárendelő, mellérendelő). - Mondat tagolása, tanult helyesírási szabályok (mondatkezdés, írásjelek, tulajdonnevek) alkalmazása. - Tömondat alkotása. - Bővített mondat. - Szövegalkotás megadott szempontok alapján.	- A tanult irodalmi művek tartalmát, a szereplőket, helyszínt azonosítsa. - Líra, epika, dráma fogalma - A vers tartalma alapján a költői szándék, a vers hangulatának megfogalmazása. - Szövegrészek tagozódása (bevezetés, tárgyalás, befejezés). <u>Dal:</u> - fogalma (Petőfi, Kosztolányi) <u>Népmesék:</u> - fogalma, fajtái, jellemzői (lengyel, román, görög, ukránjai) <u>Monda:</u> - fogalma, jellemzői (Lengyel Dénes) <u>Népdalok:</u> fogalma, jellemzői, fajtái <u>Népballada:</u> Kómíves Kelemenné,- fogalma, jellemzői <u>Regény:</u> Gárdonyi Géza: Egri csillagok történelmi regény fogalma, jellemzői: forrásai, szerkezete. Memoriterek

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 7. évfolyam

Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás és az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
- Az alkalomnak, a helyzetnek megfelelő szöveget alkosson, értelmezzen. - Törekedjen a mondatfonetikai eszköz-zök használatára. - Tudjon vitában részt venni mások véleményének tiszteletben tartásával. - Változatos kifejezésformák alkalmazása.	- Legyen képes különböző műfajú szövegek hangos és néma olvasására. - elbeszélés, leírás, - levél, jellemzés - Törekedjen kifejező hangos olvasásra. - Az olvasott művek mondanivalóját, hangulatát fogalmazza meg, saját véleményét alkosson. - Elemezze a szöveget adott szempontok szerint. - Lényegét emeljen ki, vázlatot megadott szempont szerint írjon. - Lexikont használjon.	- Szöveget alkosson, kérdések alapján alakítsa át. - Igyekezzen rendezett külalakú, olvasható írásműveket készíteni. - Az írásjelek megfelelő alkalmazása. - Az elválasztás szabályai ismerete. - Törekedjen a tanult nyelvtani szabályok (kiejtés, hagyomány, egyszerűsítés, szóelemzés) alkalmazására az önálló írás során. - Olvasás útján szerzett ismereteiről (kérdések alapján) öt-hat mondatban írásban is adjon számot.	<u>Szavak:</u> - Csoportosítsa a szavakat a tanult szófajok szerint. - Ismerje a mozaikszavak keletkezésének módját. - Szavakat alakítson át ragokkal, jelekkel, képzőkkel. <u>Mondatok:</u> - Mondatot alkosson, gyűjteni, válogatni, a beszélő szándéka szerint. (kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó). - Mondatot alakítson át, csoportosítson szerkezet alapján. (tő, bővített) <u>Szöveg:</u> - Vázlatot írjon megadott szempontok szerint. - Tagolatlan szöveget tagoljon (bevezetés, tárgyalás, befejezés) - Nevezze meg a levél formai követelményeit.	- Rendelkezzen ismeretekkel a tanult írók, költők életéről: - Janus Pannonius - Balassi Bálint - Csokonai, Petőfi, Arany (elbeszélő költemény) - főbb műveiknek megnevezése - Egyeztesse a tanult versek címét és szerzőjét. - Sorolja fel a tanult irodalmi korszakokat: - reneszánsz, barokk, felvilágosodás - egy mondattal fogalmazza meg a fogalmát. - Novella: Mikszáth Kálmán. - a novella fogalma, jellemzői A XIX. SZÁZAD IRODALMA 1. <i>Kölcsey Ferenc:</i> - életrajzi adatok Versei: Himnusz, Huszt 2. <i>Vörösmarty Mihály:</i> - életrajzi adatok - tudja felsorolni fő műveit (Szózat, Szép Ilonka Gondolatok a könyvtárban) Jókai Mór: A köszívű ember fiai: - történelmi kor ismerete - főszereplők, jellemük - a regény cselekménye, vázlata

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM: 8. évfolyam

Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Olvasás és az írott szöveg megértése	Írás, szövegalkotás	Anyanyelvi kultúra, anyanyelvi ismeretek	Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése
- Gondolatait összefüggő mondatokban, változatos kifejezésformákkal fogalmazza meg. - Ismerje a mondatfonetikai eszközöket: hangsúly, hangerő, hanglejtés, hangmagasság, beszédszünet, beszédtempó - Vitában vegyen részt - Szöveget tartalmi szempontból elemezzon: helyszín, idő, szereplők, cselekmény, kifejezések értelmezése.	- Ismerjen fel különböző jellegű, műfajú szövegeket: levél, napló, útirajz, ismeretterjesztő szöveg, klasszikus ifjúsági művek. - Fogalmazza meg egy szöveg hangulatát. - Véleményt alkosson és fogalmazzon meg. - Az olvasott szövegből a lényegét emeljen ki, összefoglaljon, vázlatot írni a tanult szempontok szerint.	- Ismerje a mindennapi élet magán- és társas műfajait: leírás, jellemzés, elbeszélés, önarckép, levél. - Rendezett írásbeli munkát készítsen. - Önmaga és mások munkáját ellenőrizze. - Írásjelek használata. - Elválasztás. - Összetett szavak írása. - Ragozott, képzett szavak helyesírása. - Alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat: - kiejtés, szóelemzés, hagyomány, egyszerűsítés elveit. - Rövid hivatalos és magán levelet fogalmazzon meg. - Leírást készítsen, tudja önmagát és másokat jellemezni.	- Szavak szóelemre bontása. - Szavak toldalékai: képző, jel, rag. - Szavak csoportosítása: összetett, többszörösen összetett szavak, alárendelő, mellérendelő összetett szavak. - Szófajok: ige, főnév, melléknév, számnév fogalma, kérdőszavai, fajtái, felismerésük és csoportosításuk - Mondatfajták és a hozzájuk tartozó írásjelek a beszélő szándéka szerint. -A mondat szerkezete: tőmondat, bővített, összetett mondat felismerése és példa rá. - Mondatelemzés: alany, állítmány, tárgy, határozók (hely, idő), jelzők (mennyiség, minőség) felismerése. - Tudja megnevezni a szókincs rétegeit: irodalmi, köznyelvi, népnyelvi - csoportnyelvek (szaknyelv, hobbinyelv, diáknyelv, argónyelv) Kérvény, postai űrlapok kitöltése, írása	- A versek szereplőinek, formájának, képeinek megfigyelése. - Hasonlóságok, különbségek felismerése. -A vers tartalma alapján a költői szándék megfogalmazása. A XX. SZÁZAD IRODALMA – KORTÁRS IRODALOM 1. Ady Endre, József Attila, Radnóti Miklós, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Weöres Sándor - életrajzi adataik, <i>ecloga fogalma</i>, - tudjon felsorolni egy-egy verset 2. Karinthy Frigyes, Örkény István - a novella fogalma, jellemzői - tudjon megnevezni egy-egy novellát 3. Csukás István, Mátyás Iván, Szabó Magda, Tamási Áron írásaiból - a regény fogalma, jellemzői - tudjon megnevezni egy-egy művet Regény: Móricz Zsigmond <i>Légy jó mindhalálig</i> - a regény fogalma, jel. - ok-okozati összefüggések felismerése - szereplők jelleme, jellemzése - a cselekmény szerkezete

MATEMATIKA: 1. évfolyam

Gondolkodási módszerek, Halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria - mérés	Függvények, az analízis elemei
Halmazok csoportosítása: Szín, alak, méret Több – kevesebb, ugyanannyi.	Számjegyek írása, olvasása, 10-es számkörben, (egyjegyű-kétjegyű szám) Növekvő és csökkenő számsor. Relációs jel alkalmazása. Páros, páratlan számok felismerése. Számszomszédok. Műveletvégzés 10-es számkörben: Összeadás és kivonás, bontás, elvégzése segédeszközökkel, műveleti jelek ismerete.	Pénzérme: 5,10 Ft ismerete Tájékozódás térben és síkban Síkidomok: háromszög, négyszög, kör felismerése Mérések, mértékegységek: - hosszúságmérték - tömegmérték - űrmérték Mennyiségek: összehasonlítás, becslés, mérés	Növekvő - és csökkenő sorozatok folytatása Hozzárendelések: Számjegyek - tárgyhalmazok

MATEMATIKA: 2. évfolyam

Gondolkodási módszerek, Halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria - mérés	Függvények, az analízis elemei
Halmazok csoportosítása: Szín, alak, méret. „Minden, egyetlen, egyik sem” Fogalma..	Számjegyek írása, olvasása, 20-as számkörben (egyjegyű-kétjegyű szám, kerek tízes). Relációk megfogalmazása, relációs jel alkalmazása. Tájékozódás a számegyenesen, számszomszédok.. A páros, és páratlan számok.. Műveletvégzés 20-as számkörben. Szóbeli összeadás, kivonás műveletek elvégzése tízes átlépés nélkül, bontás, műveleti jelek helyes használata, helyi érték fogalma. Sorszámnevek. Semmi, üres, sok, kevés fogalma.	Pénzérme: 5, 10, 20 Ft Térbeli és síkbeli helyzetek megnevezése. Síkidomok: háromszög, négyszög, kör tulajdonságai Testek: gömbölyű, szögletes, kocka tulajdonságai Szabványmértékegységek neve: - hosszúság: m, dm - űrtartalom: l, dl - tömeg: kg Mennyiségek: összehasonlítás, becslés, mérés	Növekvő - és csökkenő sorozatok alkotása a szabály alapján. Hozzárendelések: Számjegyek- tárgyhalmazok.

MATEMATIKA: 3. évfolyam

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria, mérés	Függvények, az analízis elemei
Halmazok: csoportosítása, osztályozása, rendezése, igaz- hamis állítás.	Számjegyek írása, olvasása 100-as számkörben (egy-, két-, háromjegyű szám) A szám neve, jele (alaki-, helyi-, valódi érték) Szorzó-, és bennfoglaló táblák: 10-es, 5-ös, 2-es. Műveletvégzés 100-as számkörben, tízes átlépés nélkül, eszköz segítségével összeadás, kivonás, szorzás, bennfoglalás, osztás.	Pénzhasználat: pénzermék ismerete, forint jele. Be-és felváltás, kifizetés. Síkbeli alakzat: négyzet, téglalap, háromszög, és kör felismerése Kerület fogalma Térbeli alakzat: kocka, téglatest, gömb felismerése. Mérés: szabványmértékegységek neve hosszúság: m, dm, űrtartalom: l, dl tömeg: kg	Szabály felismerése, egyszerűbb esetekben. Táblázat adatainak értelmezése, kitöltése a szabály alapján. Növekvő, és csökkenő számsorozat alkotása szabály alapján

MATEMATIKA: 4. évfolyam

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria, mérés	Függvények, az analízis elemei
A halmazok csoportosítása, osztályozása, rendezése, közös tulajdonság. Igaz – hamis állítás	Számjegyek írása, olvasása 100-as számkörben (egy-, két-, háromjegyű szám) A szám neve, jele (alaki-, helyi-, valódi érték) Szorzó-,és bennfoglaló táblák: 3-as, 4-es, 6-os Műveletvégzés 100-as számkörben, összeadás (összeadandó, összeg), kivonás (kisebbitendő, kivonandó, különbség), tízes átlépéssel. Szorzás, osztás (maradék), bennfoglalás, részekre osztás.	Pénzhasználat: pénzermék ismerete, forint jele, mennyiségek be- és felváltása. - Síkbeli alakzat: négyzet, téglalap, háromszög, kör, sokszög, felismerése - Térbeli alakzat: kocka, téglatest, gömb felismerése. -Mérés: szabványmértékegységek hosszúság: m, dm, cm űrtartalom: hl, l, dl. tömeg: kg, dkg Idő: óra leolvasása, beállítása (óra, perc) Kerület: Négyzet, téglalap kerületszámítása. Terület fogalma.	Szabály felismerése, lejegyzése. Táblázat kitöltése adott szabály alapján. Növekvő, és csökkenő számsorozat alkotása szabály alapján. Állandó különbségű sorozatok folytatása mindkét irányban, a szabály alapján.

MATEMATIKA: 5. évfolyam

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria, mérés	Függvények, az analízis elemei	Statisztika, valószínűség
- Ismerje a következő fogalmakat : - halmaz, alaphalmaz, részhalmaz. - Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. - Adott tulajdonságú részhalmaz előállítására alaphalmazon. - Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása.	Ismerje a következő fogalmakat: - Szám neve, jele; alak, helyi, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres; összeadás: összeadandó (tag), összeg, kivonás: kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzás: szorzandó, szorzó, szorzat, osztás: osztandó, osztó, hányados, törtszám, egészszám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, többszörös. - Biztos számfogalma 100-as számkörben, jártassága 1 000-es számkörben. Műveletek: - szóbeli összeadás és kivonás kerek tízesekkel, százassal - a szorzó- és bennfoglaló táblák - írásbeli összeadás, kivonás háromjegyű számokkal - két és háromjegyű számok írásbeli szorzása egyjegyű szorzóval - háromjegyű számok osztása egyjegyű osztóval - számelméleti ismeretek (páros és páratlan számok 1000 körében - Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.	- Tér elemei (félegyenes, szakasz) - Síkbeli alakzat (sokszög, háromszög, négyzet, téglalap, kör) - Térbeli alakzat (téglalest, kocka) - Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. - Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete. -A téglalap és a négyzet területének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel.	Ismerje a következő fogalmakat: grafikon, értéktáblázat - Sorozatok folytatása a felismert szabály alapján - Összefüggések felfedezése - Szabály alkotása - Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján	- Fedezzen fel a lehetőséget - Kísérlet jelentőségét alkalmazza - Gyűjtsön adatokat - Ábrázoljon diagramon és grafikonon

MATEMATIKA: 6. évfolyam

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria, mérés	Függvények, az analízis elemei	Statisztika, valószínűség
- Ismerje a következő fogalmakat: logikai kifejezés, „és“, „nem“, „egyik sem“, „minden“, „van olyan“, „van, amelyik nem”. - Ismerje a következő fogalmakat: halmaz, alaphalmaz, részhalmaz, metszethalmaz. - Elemek halmazokba rendezése két szempont szerint. - Adott tulajdonságú részhalmaz előállítás alaphalmazon. - Közös tulajdonságok felismerése, metszet előállítása. - Egyszerű állítások, tagadások megfogalmazása. - Logikai kifejezések pontos használata.	- Ismerje a következő fogalmakat: Szám neve, jele; alaki, helyi, valódi érték; egyes, tízes, százaz, ezres, tízezres; összeadás: összeadandó (tag), összeg, kivonás: kisebbítendő, kivonandó, különbség, szorzás: szorzandó, szorzó, részszorzat, szorzat, osztás: osztandó, osztó, hányados, maradék, törtszám, számláló, nevező, törtvonal, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, többszörös. - Biztos számfogalom 1000-es számkörben. - Jártasság 10 000-es számkörben. Műveletek: - szóbeli összeadás és kivonás kerek tízesekkel, százakkal, ezresekkel 10000 körében -A szorzó- és bennfoglaló táblák tudása - írásbeli összeadás és kivonás három és négyjegyű számokkal - két és háromjegyű számok	- Tér elemei (félegyenes, szakasz, szög) - Síkbeli alakzat (sokszög, háromszög, négyzet, téglalap, kör) - Térbeli alakzat (téglatest, kocka) - Testek és síkidomok egy és több szempontú csoportosítása a tanult tulajdonságok alapján. - Szerkesztések: szögek és szakaszok rajzolása, másolása, felezése; párhuzamos-, merőleges egyenesek szerkesztése, téglalap- és négyzet rajzolása. - Szabvány mértékegységek és a közöttük lévő váltószámok ismerete. -A téglalap és a négyzet kerületének mérése, számítása; területének mérése lefedéssel.	- Ismerje a következő fogalmakat: Grafikon, értéktáblázat - Összefüggések felismerése, keresése - Sorozatok (állandó, változó, hányados) folytatása a felismert szabály alapján. - Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatkéntjainak leolvasása, lejegyzése. - Adatok táblázatba beírása a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.	- Ismerje a következő fogalmakat: Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram. - Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. - Valószínűségi kísérletek eredményeinek lejegyzése

	írásbeli szorzása két és háromjegyű számokkal - három és négyjegyű számok osztása egyjegyű osztóval maradék jelölésével- azonos nevezőjű törtek összeadása és kivonása- Egyszerű szöveges feladatok önálló megoldása.- Oszthatósági szabályok.			

MATEMATIKA: 7. évfolyam

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria, mérés	Függvények, az analízis elemei	Statisztika, valószínűség
- Alap-, rész-, kiegészítő halmaz és metszethalmaz. - Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe. - Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról. Állítások igazságának eldöntése. - Variációk képzése - Minél több (összes) lehetőség előállítása kombinatorikus feladatokban.	- Ismerje a következő fogalmakat: szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres, százezres; törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, római szám. - Biztos számfogalom 10 000-es körben. - Jártasság 100 000 körében - A tizedes törtek szűkítése, bővítése. - Negatív szám ismerete. Műveletek: - szóbeli összeadás és kivonás 100 000 – es körben kerek számokkal - kerek számok szorzása és osztása egyjegyű szorzóval és osztóval - írásbeli összeadás és kivonás 100 000 – es számkörben - három és négyjegyű számok írásbeli szorzása két és háromjegyű szorzóval - ötjegyű számok osztása egyjegyű osztóval	- Tér elemei: szög, szögfajták - Síkbeli alakzatok: síkidom, háromszög (szabályos, egyenlő szárú) kör, speciális négyszögek (négyzet, téglalap) - Térbeli alakzatok: testek, kocka, téglatest - Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; háromszög szerkesztése. - Mértékváltások, mértékegységek. - Négyzet és téglalap területének számítása.	- Ismerje a következő fogalmakat: Függvény, koordináta-rendszer, tengely, középpont. - Racionális számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása. - Állandó és változó különbségű sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. - Adatok leolvasása táblázatból, koordináta-rendszer adatként leolvasása, lejegyzése. - Adatok beírása táblázatba a felismert szabály alapján, ábrázolásuk koordináta-rendszerben.	- Ismerje a következő fogalmakat: Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram. - Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. - Valószínűségi kísérletekben az eredményeinek lejegyzése.

	- közöséges törtekkel való műveletek (egyszerűsítés, bővítés, egész számmal való szorzása)- Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete- Műveletek tizedes törtekkel (összeadás, kivonás, szorzás, osztás)- Egyszerű és összetett szöveges feladatok megoldása (szükség esetén segítséggel).			

MATEMATIKA: 8. évfolyam

Gondolkodási módszerek, halmazok, matematikai logika, kombinatorika	Számelmélet, algebra	Geometria, mérés	Függvények, az analízis elemei	Statisztika, valószínűség
- Halmazok: Alap-, rész-, kiegészítő halmaz és metszethalmaz, végtelen és üres halmaz. - Elemek több szempont szerinti rendezése a halmazábrák különböző részeibe. - Állítások és tagadások megfogalmazása a halmazábrákról. Állítások igazságának eldöntése. - A logikai kifejezések pontos használata. Minél több (összes) variáció előállítása kombinatorikus feladatokban.	- Ismerje a következő fogalmakat: szám neve, jele; alaki-, helyi-, valódi érték; egyes, tízes, száz, ezres, tízezres, százezres milliós; törtszám, számláló, nevező, törtvonal; egyszerűsítés, bővítés, egész szám, negatív szám, pozitív szám, plusz, mínusz, római szám többszörös. - Biztos számfogalom 100 000-es számkörben. - Jártasság 1 000 000-s számkörben. - A törtszámok és a negatív számok ismerete. - Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete. Műveletek: - szóbeli összeadás és kivonás 1 000 000 – os körben kerek számokkal - írásbeli összeadás és kivonás 1 000 000 – os számkörben - kerek számok szorzása és osztása egyjegyű szorzóval és osztóval - Három- és négyjegyű	- Tér elemei: szög, szögfajták - Síkbeli alakzatok: síkidom, háromszög (szabályos, egyenlő szárú, hegyes, derék, tompaszögű) kör, speciális négyszögek (trapéz, paralelogramma, téglalap, rombusz, négyzet, deltoid) - Térbeli alakzatok: testek, kocka, téglatest, henger, kúp - Testek, síkidomok egy és több szempont szerinti csoportosítása. - Szakaszok, szögek szerkesztése, felezése; négyzet, téglalap és háromszög szerkesztése. - Mértékváltások következtetéssel. - Négyzet és téglalap területének számítása. - Kocka és téglatest felszínének számítása, térfogatának mérése.	- Ismerje a következő fogalmakat: Függvény, koordináta – rendszer, tengely, középpont. - Természetes számok összehasonlítása, összefüggések felfedezése, szabály megfogalmazása. - Állandó és változó különbségű sorozatok folytatása a felismert szabály alapján. - Táblázatok hiányzó adatainak kiegészítése. - Koordináta-rendszer adatként leolvasása, lejegyzése. - Adatok közötti összefüggések felismerése.	- Ismerje a következő fogalmakat: Lehetőség, kísérlet, táblázat, adat, statisztika, grafikon, diagram. - Statisztikai adatok lejegyzése, ábrázolása egyszerűbb esetekben. - Valószínűségi kísérletek eredményeinek lejegyzése. - Események gyakoriságának megfigyelése, megállapítása. - Valószínűségi fogalmak (biztos, lehetetlen,lehet, de nem biztos)

	számok szorzása két- és háromjegyű szorzóval. Öt- és hatjegyű számok osztása egyjegyű osztóval (kétjegyű osztóval). - Műveletek közösleges törttekkel és tizedes törttekkel. - Fordított szövegezésű feladatok megoldása.			

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 1. évfolyam

Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás, életmód
Terem rendje, fogas használata Lábbeli tisztítási, ápolási módok Cipőfűzés és a megkötési technikák Időjárásnak megfelelő öltözködés: felsőruha, fehérenemű Napi étkezés rendje, szükséges eszközök kiválasztása, használata. Alapvető terítési és tálalási szabályok megismerése Tisztálkodási tevékenységek (mosdó, Wc) elvégzése folyamatos irányítással Kijelölt gyalogátkelőhelyen (zebrán) való szabályos átkelés(Nézz körül! Balra, azután jobbra figyelj!) Veszélyhelyzeteket felismerése	Természetes anyagok (homok, gyurma) megismerése és használata Különböző állagú anyagok fogalma: - kemény, puha, képlékenység Anyagmegmunkálás: - homokkal, agyaggal, gyurmával, - só gyurmával Megmunkálási technikák ismerete: - a gömbölyítés, a hengerítés - a sodrás, a lapítás - a mélyítés, a csigavonal alakítás A papír legfontosabb tulajdonságainak felismerése: sima, gyúrt Megmunkálási technikák: - a hajtogatás, az élezés - a tépés, a nyírás (ollóhasználat) - a vágás Természetes anyagok megnevezése és felhasználása: toboz, kavics, makk, falevél - Ismerje fel a különböző formákat, hasonlítsa össze azokat	Testi változás (fogváltás) Egészség, betegség; - „jól érzem magam” - „rosszul érzem magam” fogalmak ismerete Helyes napirend összeállítása Egészséges táplálkozás - kerülendő és fontos ételek

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 2. évfolyam

Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás, életmód
Évszakhoz kötődő öltözködési szokások megismerése: felsőruha Rendezett külső megjelenés Lábbeli tisztán tartása: cipőkefe, cipőkrém Kulturált, szabályos étkezés (terítés) Étkezéshez kapcsolódó tevékenységek végzése Tisztálkodási alapszabályok megismerése: WC használata, tisztálkodási eszközök, fogápolás Alapvető gyalogos közlekedési szabályok megismerése és betartása: zebra, jelzőlámpa, Nézz körül! Balra, azután jobbra! Állj! Várj! Indulj! Rendőri karjelzések ismerete.	Papír megmunkálás: tépés, nyírás, hajtogatás A megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján. Természetes anyagokból alkotások készítése minta és elképzelés alapján: falevél, toboz, makk, kavics, csuhéj Sík és térbeli elemek szétválogatása forma, szín, nagyság alapján (színes rúd, logikai készlet, építőköcskék) Egyszerű modell és makett készítése minta és terv alapján.	Érzések felismerése, megnevezése: hangulat, közérzet, jól érzem magam, rosszul érzem magam Egészséges táplálékok kiválasztása: nélkülözhetetlen táplálék, kerülendő étel, ital Helyes napirend összerakása

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 3. évfolyam

Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás, életmód
A test és a ruházat alapvető gondozásának elsajátítása, alkalmazása: ünnepi ruha, sportruházat, ápoltság Étkezéshez kapcsolódó szokások spontán gyakorlása Személyes higiéniét szolgáló gyakorlatok végzése Veszélyforrások és veszélyhelyzetek felismerése közvetlen környezetükben: áramütés, veszélyes anyagok, piktogramok és jelentés Közlekedési eszközök megismerése, csoportosítása és illemszabályai.	Természetes anyagok ismerete: szalma, nád, mag, termés Természetes anyagok megmunkálása: préselés, ragasztás, festés, díszek készítése Varróeszköz balesetmentes használata (tű befűzése, csomózása) Egyszerű öltések papíron Fából(puhafa- keményfa) készült tárgyak felismerése és készítése(szeg, kalapács, harapófogó, mérőeszközök) pontosság, sík-ér.	Egészséges életmód feltételeinek az ismerete: káros szokások, felelősség, döntés, egészséges életmód Telefon helyes, rendeltetésszerű használata veszély és segítségkérés esetén Gyógyszerekkel kapcsolatos veszély megismerése, balesetek elkerülése

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 4. évfolyam

Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás, életmód
A gyalogos közlekedés szabályainak helyes ismerete és alkalmazása a gyakorlatban Közlekedési illemszabályok tömegközlekedési eszközökön. Lényegesebb, főbb KRESZ TÁBLÁK, jelzőtáblák ismerete.	Egyszerű tervrajz alapján makettek, modellek építése(síktér): mérés vonalzóval.	Alapvető háztartási feladatok ismerete (vásárlás, takarítás) helyes döntés, választás. Energiatakarékosság fogalmának ismerete: pazarlás, takarékoság, káros szokás. Hulladékgyűjtési szabályok ismeret Növényekkel és állatokkal járó alapvető gondozási teendők: felelősség, megbízhatóság, rendszeresség

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 5. évfolyam

A személyes szükségletekkel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás, életmód
-Divattal, öltözködéssel kapcsolatos ismeretek szerzése(divat, ízléses, előnyös, kirívó). - Saját ruhanemű gondozása (fehérenemű használat-mosás, váltás) - Étkezés (fogyókúra, táplálkozási zavar, anorexia, elhízás). - Tisztálkodás (a pubertáskor testi higiéniája, testi változás, testápolás, körömápolás, dezodorálás)	- Papírmunkák, papírfajták (selyempapír, karton, krepp-papír, újságpapír, hullámpapír) újrahaznosítás. - Jelmez, álarc, dekoráció, ajándék készítése (karcolás, festés, lyukasztás, ragasztás, papírmasé) - Drót, zsineg, fonal, alufólia alakítása(fonás,sodrás,hajlítás) - Természetes anyagok (toboz,makk,csuhé,kavics, parafa,termések) felhasználásával tárgyak készítése	- Betegségmegelőzés (szituációk-tréning, szerepjáték) - Egészséges életmód (élelmiszerek csoportosítása) Tápanyagok: fehérjék, zsír, szénhidrát, vitamin, energiafajták. - Testedzés, kondicionálás, természetjárás

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 6. évfolyam

A személyes szükségletekkel kapcsolatosteendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás, életmód
- Tömegközlekedés(közlekedési csomópont, forgalomirányítás) - Kerékpáros közlekedés szabályai (baleseti statisztika, időjárás front, rendőri intézkedés) - Illemszabályok. - Jelzőtáblák felismerése	-Modellezés, egyszerű ház megtervezése (tervrajz, lépték, arány) - Építőanyagok megismerése. - Építési mód, épületelem, funkció (fémépítő-csavarok, anyák) - Puhafa megmunkálása (faragás, szögelés, ragasztás, kalapács-és fogóhasználat) - Hulladékkezelés (szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás)	- Takarékos energiafogyasztás technikai (égők, szigetelések, vízcsapok) -Házimunkák, lakásgondozás, ételkészítés,vendéglátás (eszköz, tevékenység) - Gazdálkodás (költségvetés, bevétel, kiadás, banki művelet, kölcsön, kamat, határidő) - Vásárlás (akció, leértékelés, kedvezmény, zsebpénz, diszkont, internetes vásárlás)

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 7. évfolyam

Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás	Pályaorientáció
- Önálló, rendszeres bőrápolás, körömápolás, fodrász szolgáltatás igénybevétele - Alkalomnak megfelelő, túlzásuktól mentes sminkelés, kozmetikai szerek használata	- A gép és a technikai rendszer fogalma - Általánosan használt gépek, berendezések működése (csengő, elemlámpa, izzó, belső égésű motor) - Működőképes modellek készítése - A vasúti pálya működési elve - Vasúti modell készítése - Eligazodás alaprajzon, térképen - Balesetvédelem	- A vásárlás során felmerülő lényeges körülmények (szavatossági idő, kezelés, fogyaszthatóság, tárolás módja) - Piktogramok megfigyelése, leolvasása - Az árucserre feltételei - A bevétel, kiadás, rezszi fogalmak ismerete - Közüzemi számlák tanulmányozása - Háztartási füzet használatának gyakorlása (pontosság, bevétel, kiadás, rezszi tervezése fiktív és valós adatokkal, zsebpénzfelhasználás) - Kézpénz használata, megtakarítás, pontosság.	- Önismereti tréning - Érdeklődési területek meghatározása - Pályaválasztási alapfogalmak ismerete (képesség, készség, pályaalkalmasság, őszinteség fontossága) - Továbbtanulás

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT: 8. évfolyam

Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők	Anyagok alakítása, modellezés	Háztartás, gazdálkodás	Pályaorientáció
- Térképajták - Tájékozódás a térképen (a település közlekedési viszonyainak ismerete,közlekedési útvonalak kiválasztása,megtervezése) -A közlekedési szabályok, jelzések megismerése, betartása - Tájékozódás a menetrendben interneten is	-A háztartási gépek használati szabályai - Világítás,fűtés,vízhasználat - Az időzítő-,a hőfokszabályozó-és a fokozatkapcsoló beállítása - Háztartási eszközök hibái (csöpögő csap,festékhiba WC-tartály) -A biztosítékok fajtái - Az elektromos hálózat részei - Az áramtalanítás menete - Mérőóra-állás leolvasása - Vízvezeték, gázvezeték ismerete - Tömítések - Balesetvédelem - Használati utasítás értelmezése -A garancia fogalma, időtartama - Szobanövények átültetése - Makettek készítése - Alaprajz,térkép tanulmányozása, készítése	-A bevétel, kiadás rezszi fogalmak ismerete - Készpénz, bankkártya használata - Átutalás, kamat, kölcsön megtakarítás, jelzálog, árverezés, folyószámla fogalmak ismerete - Automatahasználat - Jelszó - Pontosság - Banki viselkedési szabályok - Dokumentumok	- Továbbtanulás - Pályaválasztás - Pályaalkalmasság - Önéletrajz készítése - Pályaválasztási tanácsadó felkeresése - Jelentkezési lap kitöltése - Pályaválasztási kézikönyv tanulmányozása - Foglalkozások, szakmák ismertetése - Munkakörök, beosztások megismerése - Munkaügyi központ meglátogatása - Tájékozódás a munkaerőpiacon

FIZIKA: 7. évfolyam

Anyag, kölcsönhatások, energia	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Sűrűség (anyag, tömeg, térfogat) fogalma. - Mérőeszközök (mérleg, rugós erőmérő). - Halmazállapotok, halmazállapot-változások (víz előfordulásai: víz, jég, pára, gőz). - Anyagok tulajdonságai: - elektromos vezetők, szigetelők, - mágnesezhető, nem mágnesezhető anyagok	- Hosszúság és idő mértékegységei. - Atomi méretek (méretarányos szemléltetés). - Jellegzetes rövid és hosszú időskálák a természetben (emberi skála, életkor, földtörténeti kor, korszak, fényév). - Települések energiaellátása.	- A Föld belső szerkezete (földrengések, rezgéshullámok, földkéreg, magma). - A Nap hő- és fényenergiájának hatása a földi életre (hőterjedés – sugárzás, a fény fizikai jellemzői: fénysebesség, fénysugárzás). - Napenergia-termelés, felhasználás: napkollektorok, számológépek.

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Mozgás és nyugalom (viszonylagosság). - Mozgásfajták: a, egyenes vonalú egyenletes mozgás (út, idő, irány, sebesség, állandó sebesség). b, változó mozgások. (egyenletesen változó mozgások, átlagsebesség, körmozgás jellemzése) - Gyorsulás, lassulás. - Balesetvédelem	- A tápanyag, mint energiahordozó. - Az élelmiszerek fő tápanyagai, élettani szerepük: - zsírok, olajok, szénhidrátok – fűtőanyagok. - fehérjék – építőanyagok. - Napi, heti egészséges étrend összeállítása. - A sport szerepe az ember életében: erőnléti állapot.	- Időjárási jelenségek, a földfelszín és az időjárás kapcsolata. Légköri és tengeri áramlatok (Golf-áramlat, szélrendszerek). - A légkör fizikai tulajdonságai (napsugárzás, hőmérséklet, csapadék). - Légnyomás és mérése (Barométer). - Természeti katasztrófa. - Fenntarthatóság, a környezeti rendszerek védelme (egy-egy pl.). - Energiatakarékos eljárások, eszközök (egy-egy pl.).

FIZIKA: 8. évfolyam

Anyag, kölcsönhatások, energia	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Energia fogalma, mértékegysége. - Energiafajták. - Energiaátalakulások, energia megmaradás.(kölcsönhatás, mozgásállapot-változás). - Energiatakarékosság. - Erőfajták.	- Példák hálózatokra (elektromos hálózat, internet). - A Naprendszer objektumai (bolygók, Hold, üstökös, meteorok). - A világűr megismerésének eszközei (távcső, űrteleszkóp).	- Bolygók, holdak és a rajtuk uralkodó fizikai viszonyok. - A Hold jellemzői, fázisai (telihold, félhold, újhold). - Csillagászat (legjelentősebb kutatások).

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Megfordítható és megfordíthatatlan folyamatok (egy-egy pl.). - Egyensúlyi állapotra törekvés (centripetális erő, centrifuga). - Tömegmérés (mérleg). - Egyszerű gépek (egyoldalú, kétoldalú emelők). - Termikus egyensúly (egy pl.). - Energiamegmaradás törvénye elemi szinten. - Nyomás (szilárd testek, folyadékok, légnemű anyagok)	- A fény, terjedése, fénytörés. - A látás alapja, a szemlencse működése, képképzés. - Domború, homorú lencsék, nagyítók. - Látáshibák és javításuk (rövidlátás, távollátás). - A hang, ultrahang szerepe az élővilágban. - A hallás fizikai alapjai, hangterjedés. - Káros környezeti hatások, zajszennyezés. - Érintésvédelmi ismeretek.	- A természetkárosítás fajtáinak fizikai háttere (erdőirtás, légszennyezés, vízszennyezés, talaj-, zaj-, fényszennyezés). - Fenntarthatóság, környezeti rendszerek védelme (helyi pl.). - Energiatakarékos eljárások, eszközök (izzók, berendezések, főzési, fűtési módszerek, közlekedés). - Hazai erőművek (fosszilis erőművek, atomerőmű). - A szennyező-anyagokkal való szakszerű bánásmód: hulladékkezelés.

TÖRTÉNELEM: 5. évfolyam

Az őskor és az ókori Kelet	Az antikvitás	A középkori Európa	A magyarság történetének kezdetei
<u>Az őskori ember világa:</u> - időbeli relációk: a jelen, a múlt és a régmúlt megkülönböztetése - történelem forrásai, tárgyi és írásos emlékek, időszámítás: jelölés, korok - az emberiség megjelenésének elterjedési helyei - a barlanglakó ősember - barlangrajzok jelentősége - a tűz szerepe - termelő ősember: földművelés, állattenyésztés, cserekereskedelem - ősközösség: felbomlás <u>Ókori keleti örökségünk:</u> - <u>Mezopotámia:</u> sumér, Tigris, Eufrátesz, ékírás - <u>Egyiptom:</u> építészet, temetkezés, piramis, fáraó, Nílus, öntözés - <u>India:</u> növények, találmányok, Indus, maharadzsa, tízes számrendszer, - <u>Kína:</u> selyem, iránytű, porcelán, Nagy Fal <u>Ószövetségi történetek:</u> - Bibliai történetek: a világ keletkezéséről: Isten, föld, ég, növény, állat, édenkert, első emberpár, vízözön	<u>Az ókori Görögország:</u> - istenek, hősök, tudósok, művészek és az olimpia - <u>Görögország:</u> építészet, olimpiai játékok, - <u>Róma:</u> Tiberis, Romulusz és Rémusz, szoptató anyafarkas, gladiátorok, Colosseum, padlófűtés, tóga, tunika, lakoma, mozaikpadló, viasztábla, rabszolgapiac, árverés, légió, teknősbéka-alakzat, hajítógép <u>Az athéni demokrácia és a görög-perzsa háborúk:</u> - városállamok: Athén és Spárta - a marathóni csata (Kr. e. 490). <u>Hadvezérek, csaták, uralkodók az ókori Rómában:</u> - római hadsereg és a katonák élete - Julius Caesar. - Augustus császár. - Pannonia: provincia, borostyánút, - Aquincum: vízvezeték, fürdő - a Római Birodalom bukása (Kr.u.476) <u>A keresztény vallás:</u> - kialakulása és elterjedése. - Jézus Krisztus születése - feltámadás	<u>A nyugati és a keresztény államiség főbb jellemzői:</u> - a hunok szerepe a Római Birodalom hanyatlásában <u>Az iszlám vallás, az arab hódítás kulturális hagyatéka:</u> - a középkor vezető vallásai	<u>Történetek a magyarság vándorlásáról és a honfoglalásról</u> - őshaza - vándorlás: életmód, - állomások: Urál-hegység, Levédia, Etelköz, Kárpát-medence - 7 törzs és törzsfő nemzetség, nagycsalád, család - ősi jelképek, - mondák - honfoglalás: 896 - honfoglaló magyarok élete, fogl., lakás, öltözködés stb. - kalandozások: cél, harcmodor

TÖRTÉNELEM: 6. évfolyam

A középkori Európa	A magyarság történetének kezdetei	A világ és Európa a kora újkorban	Magyarország a XVII–XVIII. században
Céhek: fogalma, céhmesterek és kereskedők Kolostori élet: szerzetes, latin nyelv A lovagi életmód: lovagi torna, illemszabályok - keresztes hadjáratok	Géza fejedelem: keresztelkedés, papok külföldről, béke németekkel lázdók leverése I. Szent István: koronázás, jelképek Államalapítás, 1001 Szent László: lovagkirály, kunok Könyves Kálmán: művelt, boszorkányok II. András: Aranybulla-1222 IV. Béla: Muhi csata, Tatárjárás 1241-42 második honalapító - 1301: Árpád-ház kihalása Károly Róbert: vámok Nagy Lajos: ősiség kilenced Zsigmond: árumeállító jog Hunyadi János: törökverő 1456 Hunyadi Mátyás: fekete sereg Dózsa György: 1514 1526-Mohácsi vész 1541: Buda török kézen - 3 részre szakadt ország: részei, központok	Földrajzi felfedezések: Amerika Amerigo Vespucci, Kolumbusz Kristóf távcső, mikroszkóp, Kopernikusz, Reformáció- ellenreformáció: fogalma, képviselői - katolikus-protestáns: fogalmak - különböző keresztény vallási irányzatok jegyeinek megkülönböztetése XIV. Lajos: fénykora Az alkotmányos királyság múltja és jelene: Anglia Gyarmat: - fogalma - a gyarmatosítók és az őslakosok ellentétének megvilágítása	Várvédők: Eger, Drégely, Kőszeg, Szigetvár - Buda : 1686 Törökellenes harcok- Zrínyi M. - török kiűzése Habsburg-ellenes harcok - Bocskai István - Bethlen Gábor - kurucok- labancok Rákóczi sz.h.: 1703-11 - sz.harc és következményei - Szatmári béke

TÖRTÉNELEM: 7. évfolyam

Történelmi áttekintés	A forradalmak és a polgárosodás kora Európában	A nemzetállamok kora	Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében
- történelmi korszakok - ősember életmódja, művészeti emlékek, ősközösség felbomlása - ókori városállamok (Mezopotámia, India, Kína, Egyiptom, Görögország, Róma 2-2 jellemző) - Árpád- házi uralkodók: (Géza, István, László Könyves Kálmán, II. András, IV. Béla)-főbb intézkedéseik - Anjouk: Károly Róbert, Nagy Lajos, Zsigmond - Hunyadiak: Hunyadi János, Hunyadi Mátyás: főbb intézkedéseik - 3 részre szakadt ország: részei, központ - évszámok: 1001, 1222, 1241-42, 1301, 1514, 1526, 1541	- Ipari forr.: találmányok géprombolás, sztrájk - Francia forr.: évszámok, XIV. Lajos intézkedései - Napóleon - Mária Terézia - II. József - 1830-48 reformkor alakjai: Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Táncsics M., Kölcsey F. - 1848-49 forradalom, szabadságharc eseményei	- Haynau rémuralma - Kiegyezés-1867: jellemzői, jelentősége Deák Ferenc-Ferenc József OMM jelentősége - olasz nemzetállam: Garibaldi 1861, olasz királyság - francia- porosháború - 1870- szeptember 20. olasz állam - egységes német állam: - I. Vilmos, Otto von Bismarck - 1866 háború Ausztria ellen - Königratz porosz győzelem - 1871. Versailles - Egyesült államok: rabszolgaság eltörléséért vívott harcok: -1861-1865 - észak- déli háború oka és következménye - Lincoln	I. vh. - Antant és Központi Hatalmak +Államok - kitörés oka, ideje, frontvonalak - hadieszközök: tank, géppuska, - Mo. helyzete az I. vh.-ban (Tisza István) - Őszirózsás Forr.: 1918 - Károlyi kormány - Tanácsköztársaság: 1919. márc. 21. - államosítás, - Sztálin: diktatúra: kolhoz, gulág, - Trianon: 1920 - 1929-33: gazdasági világválság - Horthy - Hitler-fasizmus

TÖRTÉNELEM: 8. évfolyam

Hazánk és a nagyvilág a XX. század első felében	Hazánk és a nagyvilág a XX. század második felében	A globalizálódó világ és Magyarország
Második világháború: Előzmény - gazd. válság Ideje, kitörés oka:- Lengyelo. lerohanása Szembenálló felek, országok Magyarország a II.vh.-ban: - zsidótörvények - holokauszt - II. Magyar Hadsereg - nyilasok - Vörös hadsereg - Párizsi béke Hatalmi viszonyok a II. vh. után - 2 szuperhatalom - hidegháború - NATO, Varsói Szerződés Magyarország a II. vh. Után - államosítás - pártállam ÁVH	Hatalmi csoportosulások a II. világháború után: - katonai és gazdasági szövetségek - hidegháború - berlini fal - Rákosi Mátyás - 1956. okt.23. - Nagy Imre - Kádár korszak - Köztársaság:1989. okt.23. Rendszerváltás: - Antall József Jelenkor helyzete: - többpártrendszer - pártok nevei	Európai Unió :létrejötté - szerepe Szocialista államformák felbomlása: - vasfüggöny - keleti blokk - utódállamok, fővárosaik - határon túli magyarok: identitás megőrzése Globalizáció: - veszélyei: túlnépesedés, energiaforrások csökkenése, környezetszennyezés. Alapvető állampolgári jogok: - demokrácia fogalma - alkotmány fogalma - magyar állam jelképei - nemzeti ünnepeink - jogok: szabadságjogok, munkához való jog, gazdasági, szociális, kulturális jogok - kötelességek: törvények betartása, adózás.

VIZUÁLIS KULTÚRA: 1. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy- és környezetkultúra
A vonal: hullámvonal, körvonal, álló és fekvő egyenes, álló és fekvő nyolcas, ferde egyenes lendületes rajzolása A folt: szétfolyás, összefolyás, keveredés technikája A szín: alapszínekből- kék, sárga, piros, - színritmusok folytatása	Évszakok hangulatának kifejezése verbálisan, vizuálisan Az évszakok jellemző fő színek ismerete Színhangulat kifejezése, foltképzés	Emberi gesztusok értelmezése Arckifejezések értelmezése Térbeli irányok-le, fel, jobbra, balra, körbe- jelzése, értelmezése	Családi ünnepek: születésnap, névnap, Anyák Napja Egyszerű tárgy készítése képlékeny anyagból- gömbölyítés, sodrás. A legfontosabb nemzeti szimbólumok felismerése (nemzeti színek, címer, zászló)

VIZUÁLIS KULTÚRA: 2. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy és környezetkultúra
Álló egyenes, fekvő egyenes, ferde egyenes, hullámvonal, körvonal használata rajzban Kék, sárga, piros alapszínek biztos ismerete, használata Forma és nagyság felismerése képen, Síkformákból ritmusalk.	Évszakok színeinek megfelelő használata Évszakok megjelenítése vizuális eszközökkel	Családrajz készítése Napszakok ábrázolása Hangulatok kifejezése rajzban	Gömbölyítés, hurkakészítés gyurmából, Egyszerű papír tárgyak készítése A legfontosabb nemzeti szimbólumok felismerése (nemzeti színek, címer, zászló, Országház, Szent Korona).

VIZUÁLIS KULTÚRA: 3. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy és környezetkultúra
Lágy, kemény megkülönböztetése Alapszínek biztos ismerete Folthatár felismerése Háttér szerepe, alkalmazása Kerek-gömbölyű felületek felism	Egyszerű érzelmek vizuális kifejezése Hideg és a meleg színek felismerése, megnevezése	Elemi szintű jelek ismerete és alkalmazása Helyes napirend létrehozása Tárgyak felismerése rajz alapján	Egyszerű használati tárgy készítése Alaphajtások (felező, átlós) megismerése

VIZUÁLIS KULTÚRA: 4. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy és környezetkultúra
A vizuális nyelv alapelemei– szín, forma, Alapszínek tudatos használata Forgásformák felismerése Rész-egész, Egyszerű pozitív- negatív formák (árnyék-test)	Élmény és hangulat kifejezése színnel. Saját, megélt élmény ábrázolása tetszőleges módon(sík- tér-idő) Hideg és a meleg színek helyes alkalmazása	Egyszerű tárgyak alaprajzának elkészítése, Tárgyak felismerése oldal és felülnézetből Lényegkiemelés vizuális eszközökkel, egyszerű plakát értelmezése	Hengerforma készítése, formázása sablon alapján Egyszerű használati tárgy készítése papírból Alaphajtások (felező, átlós) használata

VIZUÁLIS KULTÚRA: 5. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy-és környezetkultúra
Vonalhatár felismerése Foltfestés vizes alapon Barázdált formákat felismerni Tárgyakat ábrázolása síkban.	Felismerhető figurákkal képekészítés Székely Bertalan, Madarász Viktor egy-egy műalkotása Verseket, meséket ábrázolni Műalkotásokhoz érzelmeket kapcsolni.	Tudja az „előtt, mögött takarás” ábrázolását. Egyszerű természeti formák ábrázolása. Emberalakot rajzolni, festeni. Ismerje a forgásforma fogalmát	Adott instrukciók alapján egy egyszerű tárgy megtervezése, elkészítése (esztétika, igényesség)

VIZUÁLIS KULTÚRA: 6. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy-és környezetkultúra
Foltfestés vizes alapon Tárgyak ábrázolása síkban Ritmust képezni szabályos és szabálytalan térformákból	Felismerhető tájábrázolással képekészítés Hangsúlyozás, térbeliség, mozgásvázlat.	Természeti formák ábrázolása háttérrel, környezettel Csendélet Formák adott szempontú megfigyelése	Anyagalakítási módok Anyag és technika Tárgykészítés az általa választott technikával

VIZUÁLIS KULTÚRA: 7. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy- és környezetkultúra	Mozgóképkultúra és médiaismeret
Mértani sík- és térformák (Ferenczy Károly: Október, Egry József: Napfelkelte) Szimmetria és aszimmetria (Viktor Vasarely: trükkös képei, Barcsay Jenő művei) Alkotó tevékenység (makett, képalkotás) tetszőleges technikával	Zenei élmény vizuális kifejezése (Mozart Kis éji zene, Vivaldi évszakok) Érzelmek felismerése a képzőművészeti alkotásokban (Picasso: Anya gyermekével) Legjelentősebb stílusok ismerete (honfoglalás kora, reneszánsz, klasszicizmus)	Magyar nemzeti relikviák Egyszerű emberábrázolás Egyszerű jelek, plakátok, piktogramok felismerése Képsík rendszeri ábrázolás (elöl, felül, oldalnézet) Egyszerű reklámok értelmezése Plakát tervezése	Szabadon választott technikával használati tárgy alkotása Épületek elemzése funkció és forma szerint (lakóhely; konyha, társasház, parlament) Szép tárgyak megtekintése múzeum látogatás során	Tömegkommunikációs eszközök felsorolása Az internet kipróbálása, információkeresés (reklám, hírműsor, gyermek oldalak látogatása) A médium nyomtatott formái (újság, képregény, fotóregény) Az internet veszélyei (befolyásolás, adatvédelem)

VIZUÁLIS KULTÚRA: 8. évfolyam

Vizuális nyelv és technikák	Kifejezés, képzőművészet	Vizuális kommunikáció	Tárgy- és környezetkultúra	Mozgóképkultúra és médiaismeret
Mértani sík- és térformák csoportosítása Képi komponálás (fény, tónus színek): Rembrandt alkotásai, Barcsay Jenő: Rózsaszín kapu, Munkácsy Mihály: Poros út, Picasso: Vasaló nő) Szimmetria és aszimmetria (Paál László, Vasarely művei) Szín- és formaritmussal tér rendezés	Művészeti élmény vizuális kifejezése Egyszerű formák látványszerű ábrázolása Két híres magyar képzőművész megnevezése (Munkácsy Mihály, Szinyei Merse Pál)	A mindennapi élet jelzéseinek értelmezése Egyszerű plakátok tervezése Magyar nemzeti relikviák ismerete Különös formájú tárgyak látványszerű ábrázolása Emberalak látványszerű ábrázolása Reklámok tanulmányozása, logók tervezése	Közvetlen környezetben tájékozódás (tér, park) Egyszerű használati, dísz tárgy tervezése Újabb kézműves technika lépéseinek az elsajátítása Tárgyak megtekintése múzeum látogatás során Épületek elemzése funkció és forma szerint	Megfigyelés, tájékozódás a média területén Az internet használata, ismeretszerzés a média világából Az internet veszélyei Ismerni a médium nyomtatott formáit (újság, képregény, fotóregény)

INFORMATIKA: 3. évfolyam

Informatikai eszközök használata	Alkalmazói ismeretek	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Infokommunikáció, információs társadalom	Könyvtári informatika
- ismerkedjen a számítógéppel és annak részeivel: képernyő, gépház, billentyűzet, egér - tudjon egyszerű egér- és billentyű gyakorlatokat végezni: kattintás, húzás, irányok, enter - tudjon egyszerű kis alkalmazásokat végezni	- tudjon a rajzoló programmal egyszerű ábrákat, rajzokat színezni - legyen képes a környezetéből információkat, adatokat gyűjteni	- tudjon: - cselekvési sorrendet felállítani - események képsorait sorba rendezni - fedezze fel a környezetében alkalmazott szimbólumokat - tudjon irányokat, útvonalakat követni	- segítséggel tudjon információt keresni a médiában, a számára megfelelő információforrásból - ismerjen az internet segítségével gyermekek számára alkalmas elektronikus szolgáltatásokat: - weblapok, weboldalak	- ismerje a könyvtári etikettet - ismerkedjen a könyvtári szolgáltatásokkal - tudjon könyvet válogatni az érdeklődésének megfelelően

INFORMATIKA: 4. évfolyam

Informatikai eszközök használata	Alkalmazói ismeretek	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Infokommunikáció, információs társadalom	Könyvtári informatika
- ismerje a számítógép használatának balesetvédelmi és egészségügyi szabályait - ismerje a számítógép részeit (egér, billentyűzet) és ezek kiegészítő funkcióit (görgetés, jobb gomb, enter, irány billentyűk)	- tudjon ábrákat és rajzokat készíteni, kiszínezni - gyakorolja a kétkézes gépelést oktató programot - tudjon információt, adatot gyűjteni a környezetéből	- ismerje fel a körülötte lévő jeleket, szimbólumokat - algoritmusok felállítására legyen képes - alkalmazza a teknőc grafika segítségével az irányok rajzolását - tudjon adatokat gyűjteni és ezekből képes legyen sorrendet felállítani	- képes legyen információt keresni tanári segítséggel (weblapon) - ismerje iskolánk weboldalát - ismerje a személyes adatainak fogalmát - ismerje meg az internet használat veszélyeit - ismerje a gyermekeknek szóló e-szolgáltatásokat	- ismerje a könyvtár fogalmát, szolgáltatásait, szabályait - tudjon könyvet keresni szerző, cím szerint - tudjon tájékozódni a betűrendes keresőben

INFORMATIKA: 5. évfolyam

Informatikai eszközök használata	Alkalmazói ismeretek	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Infokommunikáció, információs társadalom	Könyvtári informatika
- ismerje a számítógép részeit: be- és kimeneti perifériákat - az egér és a billentyűzet funkcióit ismerje és alkalmazza. - tudja használni a programok ablakgombjait	- billentyűzetet tudja kezelni - használja a kétkezes gépelést tanító programot - a Paint programmal képes legyen egyszerű rajzot készíteni - tudjon dokumentumot menteni, elnevezni, behívni tanári irányítással - ismerje a táblázat fogalmát. - az internet használatával képes legyen (irányítással) közhasznú információkat keresni.	- ismerje a technógrafika alkalmazási területét. - tudjon egyszerű alakzatokat létrehozni, önálló utasításokkal: ezt színeezni tudja. - képes legyen adatokat gyűjteni a mindennapi életből, és algoritmusokat felállítani.	- ismerje az információ és az információ-hordozó fogalmát. - tudjon az internet segítségével információt küldeni és fogadni. - ismerje a netikett fogalmát, az internet veszélyeit. - ismerjen gyerekeknek szóló weblapokat, játékos oldalakat.	- tudjon a szabadpolcos könyvtári rendszerben könyvet kikeresni. - ismerje a könyvtári viselkedés alapvető szabályait. - ismerje a katalógus fogalmát. - legyen képes irányított forrás- és információkeresésre: kölcsönzésre.

INFORMATIKA: 6. évfolyam

Informatikai eszközök használata	Alkalmazói ismeretek	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Infokommunikáció, információs társadalom	Könyvtári informatika
- ismerje a számítógép részeit; - a be-, és kimeneti perifériákat szakszerűen használja; - ismerje a billentyűk funkcióit - taktilis, vizuális, akusztikus jelek felism. - egyszerű interaktív programokat indítson el	- tudjon jegyzetömbbe egyszerű szöveget begépelni, javítani - legyen képes kis rajzos dokumentumot létrehozni, ezeket elnevezni, menteni tudja. - ismerje a táblázatszerkesztőt, tudjon adatokat bevinni - internet etikus felhaszn.	- a Logo nyelv elemeinek a megismerése - ismerje a teknőc grafika alkalmazási területeit. - ismerje az algoritmus fogalmát; - tudjon a mindennapi életből egyszerűbb algoritmusokat felállítani. (órarend, napirend)	- titkosítás, kódok készítése, megfejtése - információfogadás, és – küldés fogalmát ismerje (e-mail) - tudja a netikett alapjait - tudjon gyermekoldalakat megnyitni, játék-programokat indítani.	- ismerje a leggyakoribb információhordozókat - ismerje a könyvtári szolgáltatásokat - legyen képes, irányítással , a Wikipédiát és az internetes szótárt alkalmazni, információt keresni.

INFORMATIKA: 7. évfolyam

Informatikai eszközök használata	Alkalmazói ismeretek	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Infokommunikáció, információs társadalom	Könyvtári informatika
- ismerje a használt operációs rendszert, a be- és kimeneti perifériákat, a háttértárakat: winchester, DVD, CD, pendrive - ismerje a képernyő részeit, a programok ablak-gombjait - tudja megnevezni az informatika történet magyar tudósait	- tudja alkalmazni a szövegszerkesztő prog. dokumentum előállítására (rajzos, szöveges, táblázatos dokumentum) - hozzon létre, formázza, mentse és nyomtassa az elkészült dokumentumokat - tudja alkalmazni a vágólapot szöveg és kép másolásánál - tudjon táblázatot, diagramot szerkeszteni a gyűjtött adatokból	- technőc grafikát tudjon alkalmazni egyre önállóbban a rajzolás folyamatában - az iskolai életből gyűjtsön adatokat és azokból képes legyen algoritmusokat felállítani	- ismerje az elektronikus média eszközeit, információ hordozókat - tájékozott legyen az információküldés és -fogadás lehetőségeiről, veszélyeiről - gyakorolja a hatékony, céltudatos információszerzést - ismerje a gyerekeknek szóló e-szolgáltatásokat (honlap, link)	- tudjon egyénileg vagy csoportosan, tanári irányítással, gyűjtő munkát végezni - ismerje a dokumentumok fajtáit (kézi könyv, lexikon, ismeretterjesztő könyv, szépirodalmi könyv)

INFORMATIKA: 8. évfolyam

Informatikai eszközök használata	Alkalmazói ismeretek	Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Infokommunikáció, információs társadalom	Könyvtári informatika
- ismerje az operációs rendszert és az alkalmazott programok képernyőjének részeit - tudja működtetni a számítógéphez kapcsolt perifériás eszközöket - ismerje az informatika történetét és jeles tudósait (Neumann J.)	- tudjon esztétikus, igényes, rajzos illusztrációkat készíteni - képes legyen üdvözetet, meghívót szerkeszteni, minél önállóbban - foglaljon adatokat táblázatba, diagramba - legyen képes a munkáit menteni, nyomtatni	- a technőc grafikát minél önállóbban alkalmazni tudja a rajzolás folyamatában - képes legyen adatokat gyűjteni az iskolai életből és ezeket rajzban, írásban, jelekkel megjeleníteni, algoritmizálni	- Ismerjen minél több információ hordozót - tudjon információt küldeni és fogadni: e-mail - ismerje az internet veszélyeit, visszaéléseit, a következményeket - ismerje az e-szolgáltatásokat (e-mail, csevegő program, honlap)	- ismerje a dokumentumok csoportjait (írott, képi, hang,...) - tudja alkalmazni a tanult keresési módszereket (tárgy- és névmutató) - képes legyen tematikus gyűjtő-munkára

ÉNEK-ZENE: 1. évfolyam

Zenei reprodukció	Zenei befogadás
Körjátékok, ünnepek, évszakok dalai Dalok az állatokról Zenei emlékezet, énekhang, hangszín, időtartam. Tá-ti-ti ritmus Ütemvonal	Zenei memória fejlesztése: dalfelismerés. Zenei hallás fejlesztése Az emocionális érzékenység fejlesztése: szomorú, vidám hangvétel. Állathangok felismerése

ÉNEK-ZENE: 2. évfolyam

Zenei reprodukció	Zenei befogadás
Ünnepek, évszakok dalai Éneklés különféle tempókban (lassan, gyorsan, közepesen) Gyermekdalok, körjátékok Zenei emlékezet, énekhang Kettes ütem, ütemvonal Szolmizációs hangok és kézjelek Ritmusok felismerése, hangzás után és kottaképről	Zenei memória fejlesztése: dalfelismerés. Zenei hallás fejlesztése Képesség a hallás utáni daltanulásra Hangerő, hangmagasság Környezetünk hangjai Aktív befogadás, érzelmi átélés.

ÉNEK –ZENE: 3. évfolyam

Zenei reprodukció	Zenei befogadás
Dalok az állatokról, évszakokról, ünnepekről Virágénekek Kifejező éneklés Kézjelek felismerése Ötfokú hangsor Ritmikus és szabad mozgás A tanult ritmusértékek felismerése Ritmusfajták- ritmusértékek: kettes ütem, négyes ütem	Ritmussor, dallamsor Kellemes és kellemetlen hangzás Ritmus és dallam megszólaltatása fokozatosan, emlékezetből Fúvós és vonós hangszerek hangzás utáni megkülönböztetése

ÉNEK –ZENE: 4. évfolyam

Zenei reprodukció	Zenei befogadás
Dalok évszakokról, ünnepekről Virágénekek Kifejező éneklés Régi stílusú népdalok Ritmikus és szabad mozgás Párosító dalok Részvétel kánonéneklésben Ritmusfajták- ritmusértékek: négyes ütem, hármas ütem, hétfokú hangsor, ötvonalas kotta írása	Ritmusérzék, zenei hallás Népdal, népi hangszerek, népi zenekar Keretes és visszatérő szerkezet Képesség a hallás utáni daltanulásra Hangszerek hangjának felismerése: furulya, dob, cintányér, triangulum, csörgődob

ÉNEK –ZENE: 5. évfolyam

Zenei produkció	Zenei befogadás
Kifejező éneklés Jeles napok Régi és új stílusú népdalok Ritmikus és szabad mozgás Ritmusfajták- ritmusértékek (éles,- nyújtott, szinkópa) Hajlítás jelölése	Ritmusérzék, zenei hallás Népdal, népi hangszerek, népi zenekar Keretes és visszatérő szerkezet Bartók Béla és Kodály Zoltán életének fontos eseményei Hangszerek felismerése (furulya, dob, cintányér, triangulum, csörgő, rumbatök) XX. sz. –Bartók Béla munkássága

ÉNEK –ZENE: 6. évfolyam

Zenei produkció	Zenei befogadás
Kifejező éneklés Jeles napok Régi és új stílusú népdalok Ritmusfajták- ritmusértékek (egész hang és szünet) Kánonok Kottairás a pótvonallal használatával.	Zenei hangzások elemzése, felismerése A tanult népdalok zenei elemzése Részvétel a tanult népdalok elemzésében Képesség hallás utáni daltanulásra A többször hallott, meghallgatott zenei részletek felismerése. Vonós hangszer, fúvós hangszer felismerése Beethoven - szimfónia

ÉNEK-ZENE: 7. évfolyam

Zenei produkció	Zenei befogadás
Az éneklési kultúra megőrzése, dalkincsbővítés, közös és egyéni éneklések Más népek dalai A tanult dalok felismerése jellemző motívumaik alapján Új ritmusérték tanulása (tizenhatod) Olvasógyakorlat ismerete. A kottairási-olvasási készség erősítése	Tanult népdalok zenei elemzése, csoportosítása Ismerje a magyar népi zenekarokat, hangszereket, magyar zeneszerzők életét, munkásságát, fontosabb műveit (Egressy Béni, Erkel Ferenc, Kodály Zoltán)

ÉNEK-ZENE: 8. évfolyam

Zenei produkció	Zenei befogadás
Magyar tájak dalai- dialektusok Tanult dalokat felismerése, csoportosítása Ballagási dalok ismerete Eddig tanult ritmusértékek ismerete Olvasógyakorlatok lejegyezése Biztonságos tájékozódás a vonalrendszerben, dallamok írása, másolása fokozott önállósággal.	Történelmi zenék ismerete (Háry János, Hunyadi László) Dalcsokor összeállítása, kedvenc dalok választása A többször hallgatott zenei részletek felismerése Ismerje a magyar népi zenekarokat (szimfonikus, vonós, népi, fúvós) és hangszereket (billentyűs, vonós, ütős, fúvós) Mozart - Varázsfuvola, Vivaldi - Négy évszak

ERKÖLCSTAN: 1. évfolyam

Az én világom	Társaim – Ők és én	Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek	Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	A környező világ
- személyi adatok - külső tulajdonságok - kedvencek (állat, játék stb) - élmények (óvoda) - óvoda és iskola összehasonlítása	- kapcsolatok: barát, rokon, ismerős - köszönés formái - segítségkérés - alapvető illemszabályok	- csoport, közösséghez tartozás pl. iskolában - család, családtagok - munkamegosztás a családban - ünnepek a családban - napirend otthon és iskolában - szabadidő	- lakóközösség kapcsolati utca, szomszéd - lakóhely nevezetességei, tájékozódás	- környezetvédelem - növények ápolása - állatok gondozása - jó és rossz (mese, valóság)

ERKÖLCSTAN: 2. évfolyam

Az én világom	Társaim – Ők és én	Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek	Tágabb közösségeim – A lakóhelyi közösség	A környező világ
- személyi adatok - külső tulajdonságok - belső tulajdonságok - kedvencek (állat, játék stb) - élmények (kisgyermekkor)	- kapcsolatok: barát, rokon, ismerős - köszönés formái - segítségkérés - alapvető illemszabályok - szeretet kifejezése	- csoport, közösséghez tartozás pl. iskolában - az iskolán kívül - család, családtagok - munkamegosztás a családban - ünnepek a családban - napirend otthon és iskolában - szabadidő	- lakóközösség kapcsolati utca, szomszéd - lakóhely nevezetességei, tájékozódás - lakóhelyi hagyományok - távoli helyek	- környezetvédelem - növények ápolása - állatok gondozása - jó és rossz (mese, valóság) - természetvédelem

ERKÖLCSTAN: 3. évfolyam

Milyen vagyok, milyennek látanak mások	Közösségben és egyedül – a társaim és én	Az osztály és az iskola	Kulturális nemzeti közösség	A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	A mindenség és én – születés és elmúlás
<i>Tulajdonságaim</i> - külső és belső tulajdonságaim - kapcsolataim társakkal, felnőttekkel <i>Szokásaim, érzelmeim, indulataim</i> - mindennapi feladataim - érzéseim, indulataim	<i>Párbeszéd</i> - testbeszéd <i>Az igazi barát</i> - helyes viselkedési formák	Osztályközösség - jellemzők - szokások Iskolai szokások	Nyelvhasználat Magyarországi - népszokások, - jelképek Családi ünnepek	- a múlt építészeti tárgyi emlékei; - lakóhelyünk története	- világ megismerése, keletkezése, vége, mítoszok

ERKÖLCSTAN: 4. évfolyam

Milyen vagyok, milyennek látanak mások	Közösségben és egyedül – a társaim és én	Az osztály és az iskola	Kulturális nemzeti közösség	A környezetem és én – Az épített és a tárgyi világ	A mindenség és én – születés és elmúlás
<i>Tulajdonságaim</i> - külső és belső tulajdonságaim - kapcsolataim társakkal, felnőttekkel <i>Szokásaim, érzelmeim, indulataim</i> - mindennapi feladataim - érzéseim, indulataim <i>Hősök és példaképek</i>	<i>Párbeszéd</i> - testbeszéd <i>Az igazi barát</i> - helyes viselkedési formák Elfogadás, elutasítás, magány	Osztályközösség - jellemzők - szokások - összetartozás Iskolai - szokások - hagyományok - névadó	Nyelvhasználat Magyarországi - népszokások, - jelképek Családi ünnepek Nemzeti, állami ünnepek Magyarország másfajta kulturális közösségei: - szokásaik, ünnepeik	- a múlt építészeti tárgyi emlékei; - lakóhelyünk története - múzeumfalvak, - világörökség	- világ megismerése, keletkezése, vége, mítoszok - bibliai ismeretek a világról

ERKÖLCSTAN: 5. évfolyam

Test és lélek	Kapcsolat, barátság, szeretet	Kortársi csoportok	Társadalmi együttélés	A technikai fejlődés hatásai	A mindenséget kutató ember
- testi tulajdonság változásai - lelki tulajdonság változásai - az egészséges ember, egészségmegőrzés - a beteg ember - a fogyatékos ember - lelkiállapot - lelkiismeret - a tett következményei	- kapcsolatok fajtái: szoros – barát laza – ismerős - rokonszenv jellemzői - ellenszenv jellemzői - egymásra utaltság a kapcsolatokban: őszinteség, hazugság, tisztelet, közömbösség, harag, megbocsátás, - a szeretet és kimutatásának formái	- csoport (közösség) fogalma, jellemzői - csoporthoz való tartozás (beilleszkedés) - konfliktushelyeztek a csoportban - problémamegoldás a csoportban - kommunikáció	- etnikai közösségek - népcsoportok, - nemzeti jelképek - ünnepek, szokások - vallási közösségek - társadalmi és vagyoni egyenlőtlenség: gazdag, szegény,	- ökológiai lábnyom és összetevői - technikai fejlődés és hatásai - személyes tulajdon - magántulajdon - közösségi tulajdon	- a vallás: tárgyi jellemzők - elképzelések a hitről - a tudósok: híres magyar feltalálók - a művészek -

ERKÖLCSTAN: 6. évfolyam

Test és lélek	Kapcsolat, barátság, szeretet	Kortársi csoportok	Társadalmi együttélés	A technikai fejlődés hatásai	A mindenséget kutató ember
- testi tulajdonság változásai - lelki tulajdonság változásai - testi és lelki szükségletek - az egészséges ember, egészségmegőrzés - a beteg ember - a fogyatékos ember – kiemelkedőtjeljesítmén - egészséget veszélyeztető okok - lelkiállapot - lelkiismeret - a tett következményei	- kapcsolatok fajtái: szoros – barát laza – ismerős - rokonszenv jellemzői - ellenszenv jellemzői - meghatározó tényezői - egymásra utaltság a kapcsolatokban: őszinteség, hazugság, tisztelet, közömbösség, harag, megbocsátás, - a szeretet és kimutatásának formái - konfliktus - kapcsolatok: telefon internet	- csoport (közösség) fogalma, jellemzői - más csoportok jellemzői - csoporthoz való tartozás (beilleszkedés) - konfliktushelyeztek a csoportban - szándékos károkozás. büntetés, vétség - problémamegoldás a csoportban - kommunikáció	- etnikai közösségek - kisebbségek - népcsoportok, - nemzeti jelképek - nemzetiségi jelképek - ünnepek, szokások - vallási közösségek - társadalmi és vagyoni egyenlőtlenség: gazdag, szegény - kedvezmények - virtuális közösségek	- ökológiai lábnyom és összetevői - technikai fejlődés és hatásai, függőség - személyes tulajdon - magántulajdon - közösségi tulajdon - a tulajdon védelme - mozgóképek hatása	- a vallás: tárgyi jellemzők - világvallások - szertartások - elképzelések a hitről - a tudósok: híres magyar feltalálók - a művészek - művészeti ágak - a tudósok

ERKÖLCSTAN: 7. évfolyam

Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	Párkapcsolat és szerelem	Egyén és közösség	Helyem a világban	Mi dolgozunk a világban?	Hit, világkép, világnézet
- Gondolkodás - Tettek és döntések - Érzelmeink hatása	- Serdülőkor - Szerelem, párkapcsolat, házasság	- Csoportjaim - Közösségi együttlét (korlátozó közösség) - Egyén szabadsága	- Európai Unió - Társadalmi együttélés szabályai, törvények - Világháló	- Testi – lelki egészség - Bánat - Boldogulás: pénz, munka - Média: televízió, rádió, újság, világháló	- Tény és vélemény - Világvallások

ERKÖLCSTAN: 8. évfolyam

Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?	Párkapcsolat és szerelem	Egyén és közösség	Helyem a világban	Mi dolgozunk a világban?	Hit, világkép, világnézet
- Gondolkodás - Tettek és döntések - Érzelmeink hatása - Tehetség - Vágy, cél, siker, kudarc - Értékeink	- Serdülőkor - Szerelem, párkapcsolat, házasság - Szimpátia - Intimitás - Család - Visszaélés a nemiséggel (prostitúció, pornográfia, pedofília)	- Csoportjaim - Közösségi együttlét (korlátozó közösség) - Egyén szabadsága - Előítélet és megnyilvánulási formái	- Európai Unió - Társadalmi együttélés szabályai, törvények - Világháló - Munkavállalás külföldön - Etnikai szabályok konfliktusok megelőzése - Büntetés, jóvátétel	- Testi – lelki egészség - Bánat - Boldogulás: pénz, munka - Média: televízió, rádió, újság, világháló - Javak és lehetőségek - Jövőkép (siker, kudarc) - Hiteles és hiteltelen információk	- Tény és vélemény - Világvallások (emberek együttműködése) - Tévhitek, előítéletek

KÖRNYEZETISMERET: 3. évfolyam

Anyag, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés	Állandóság és változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet és fenntarthatóság
- Anyagok, anyagforma kapcsolata - Halmazállapotok szerinti csoportosítás - Mágneses kölcsönhatás – iránytű - Jelek, jelmagyarázat: tankönyvben, közlekedésben, tűzvédelemben	- A lakóhely közigazgatási, kulturális, egészségügyi intézményei - Tájékozódás az időben, saját élettörténet születéstől máig - Jeles napok, ünnepek, nemzeti ünnep - Az élőlények csoportjai. Az élőlényekre jellemző tulajdonságok	- A természetben előforduló és mesterséges anyagok: fa, fém, levegő, víz, talaj - A víz előfordulása a természetben: eső, hó, jégeső, folyóvíz, tó - A víz, mint életfontosságú anyag, az ivóvíz - Életjelenségek: táplálkozás, légzés, növekedés, fejlődés, mozgás, szaporodás - Életfeltételek: levegő, víz, tápanyag, napfény, hőmérséklet - Az állatok szaporodása (pete, tojás, elevenszülő)	- Anyagok és testek mérhető tulajdonságai, (mérőeszközök, mértékegységek) - Mérési rendszerek (tömeg, hosszúság, hőmérséklet, űrtartalom) - Hulladék újrahasznosítása (papír, fém, műanyag) - Az ember természetalakító tevékenysége (természeti és épített környezet) - Életszakaszok (növények, állatok, ember)	- Az emberi test részei - Egészséges életmód és egészséges táplálkozás feltételei - Helytelen táplálkozás és mozgásszegény életmód következményei - Egészség és betegség fogalma (néhány fertőző betegség ismerete) - A káros élvezeti szerek - A testi higiénia feltételei, szükségessége	- Az egészséges és gondozott környezet megteremtése, védelme - Természetvédelem, környezetszennyezés: levegő-, talaj-, vízszennyezés - Szelektív hulladékgyűjtés - Víztakarékoság - Elemi szintű növény-, és állatgondozás, felelősségvállalás

KÖRNYEZETISMERET: 4. évfolyam

Anyag, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés	Állandóság és változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet és fenntarthatóság
- Halmazállapot, halmazállapot-változás - Mágneses kölcsönhatások - Természetes -, és mesterséges Energiafajták (nap, szél, víz, elektromos, fény) - Energiát felhasználó háztartási gépek (hűtő, fűtő háztartási eszközök) - Jelek, jelmagyarázat: tankönyvben, közlekedésben, tűzvédelemben	- Elemi szintű térképolvasás - Fő világtájak, iránytű - Az idő becslése, mérése, mértékegységei - Események időbeli sorrendbe állítása - Növények részei, állatok testfelépítése, szaporodása, életközösség - Szelektív hulladékgyűjtés szabályai	- Élőlények csoportjai (növény, állat, ember) - Főbb állatcsoportok, (Madár, emlős, rovar) - Zöldségfélék, gyümölcsök részei - Időjárás elemei - A Föld alakja, mozgásai - Évszakok változásai - A víz előfordulása a természetben - A víz körforgása	- Az anyagok fizikai és kémiai változásai (becslés, mérés) - Az égés feltételei - Növények és állatok biológiai változásai, a változások irányai - Az ember életkori szakaszai - A hulladék újrahasznosításának természetvédelmi szerepe - Az ember természetátalakító tevékenysége (természeti és épített környezet)	- Az életkori szakaszok időbelisége a születéstől a halálig - Helyes magatartási formák a betegségek megelőzésében - A család - Különböző emberi külső és belső tulajdonságok (ilyen vagyok) - Önismeret	- Egészséges, gondozott környezet megteremtése, védelme - Természetvédelem - Energia-takarékosság - Vízta- karékosság - Elemi szintű növény-, és állatgondozás, felelősségvállalás - Nemzeti Parkban és tájvédelmi körzetben található információs jelek

FÖLDRAJZ: 6. évfolyam

1. Tájékozódás a földrajzi térben	2. Tájékozódás az időben	3. Tájékozódás a környezet anyagairól és jelenségeiről
- A földrajzi tér fogalma: közvetlen környezet, lakóhely, környező táj, haza. - Földrészek és óceánok neve - A tanult földrajzi alapegységek térhierarchia szerinti besorolása: falu/város, környező táj, ország, földrész, tó, tenger, óceán. - Az óceánok, földrészek, Magyarország, Budapest, Mo. nagy tájai, fő folyói, Kiskunhalas megmutatása a térképen. - A domborzati és a közigazgatási térkép megkülönböztetése. - Tudjon alapszinten eligazodni égtájak, szín- és jelkulcs, felirat szerint. - Földrajzi fókuszkezelés segítségével.	- A napi, az évi és a történeti időegységek - A történelmi és a földtörténeti időegységek megkülönböztetése. - A Föld forgása és keringése közötti különbség - Az évszakok, napszakok váltakozása, ezek okainak elkülönítése (tengely körüli forgás, kerin-gés) - Tengely körüli forgás (napszak) - Nap körüli keringés (évszakváltozás)	- A legalapvetőbb kőzetek, ásványok és energiahordozók neve (mész, gránit, bazalt, homok, szén, kőolaj, földgáz, vasérc) - A tanult környezetkárosító tényezők, és azok következményei (levegő-, talaj-, vízszennyezés) - A jellegzetes felszíni formák felsorolása - Példa a szél, a víz, a jég felszínalakító munkájára néhány szóban (lepusztulás, feltöltődés) - A víz körforgása és halmazállapot-változásai - Éghajlatot meghatározó tényezők felsorolása (napsugárzás, hőmérséklet, szél, csapadék) - Földrajzi övezetek felsorolása és a térítők neveinek ismerete - A Föld mozgásai és ezek következményei kulcsszavakban. - A Naprendszer tagjainak felsorolása
4. Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	5. Tájékozódás a hazai földrajzi, környezeti folyamatokról	6. Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról
- Népszámszámot befolyásoló tényezők (éghajlat, víz, művelhető terület, ásványkincsek) - Népséget meghatározó jellemzők: nyelv, vallás, kultúra. (egy-egy példa). - Gazdasági ágazatok felsorolása (mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások). - Néhány példa országok közötti kereskedelemre. - A magyar nemzeti, és az európai fizetőeszköz megnevezése.	- A Kárpát-medence, és Magyarország megmutatása a térképen. - Magyarország nagy tájegységei, a főváros, két fő folyónk és a Balaton megmutatása a térképen. - Példa arra, hogy a természeti adottságok meghatározzák a táj gazdasági életét. (pl. Tokaj: szőlőtermesztés). - Néhány hungarikum felsorolása. - A magyarországi lakott, országhatáron túli területeket felsorolása: Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Délvidék, Örsvidék.	- Ismerje a környezetszennyezés alapvető tényezőit (víz, talaj, levegő szennyezése) – példákkal (ózonlyuk, esőerdők kivágása, műtrágyázás, ipari szennyezés). - Egy hazai példa környezetkárosításra (pl. tiszai ciánszennyezés, vörösiszap-szennyezés). - Az energiatakarékosság területeinek felsorolása (víz, áram, fűtés, közlekedés). - A szelektív hulladékgyűjtés alapelvei.

FÖLDRAJZ: 7. évfolyam

1. Tájékozódás a földrajzi térben	2. Tájékozódás az időben	3. Tájékozódás a környezet anyagairól
-Egyszerű helymeghatározás, útvonalkövetés és távolságbecslés a térképen. -A legalapvetőbb topográfiai fogalmak.	-A napi, évi időszámítás különbsége, tájékozódás a naptárban. - Példa a rövidebb és hosszabb távú természeti és társadalmi környezeti folyamatokra (pl. természeti: egy növény fejlődése tavasztól ősziig -amíg egy erdő felnövekszik; társadalmi környezeti: a céhes társadalom kialakulása - a kontinensek egymástól való eltávolodása).	- A tanult nyersanyagok, kőzetek, ásványok, és energiahordozók felsorolása, térképjelük felismerése, gazdasági értékük. - A környezetet károsító anyagokat és hatásait felsorolása.. - Példa az energiatakarékos magatartásra való törekvésre. - A felszíni és felszín alatti vizek fajtái - A víz körforgása. - Földrajzi övezetek felsorolása és a térítők neveinek ismerete - Példa az övezetességből eredő természeti és környezeti különbségekre.

4. Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	5. Tájékozódás a hazai földr., környezeti folyamatokról - A földr. tér reg. szerveződése	6. Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról
- A tanult tájak, országok, földrészek legfontosabb természeti és társadalmi jellemzői - Példa az emberi tevékenységek által okozott környezetkárosító magatartásra. - Példa a következmények csökkentésére irányuló hazai, vagy nemzetközi erőfeszítésre	- Európa határainak, fő domborzati tájegységeinek megmutatása a térképen - Európa égtájak szerinti tagolása (Észak-Európa...) és térképen való megmutatása - A hazánkkal szomszédos országok, és fővárosainak megmutatása a térképen. - Tudja felsorolni és a térképen megmutatni a kontinenseket. - Az éghajlati övezetek megmutatása a kontinenseken belül. - Az egyes kontinensek tipikus tájainak, természeti és környezeti jellemzőinek felsorolása kulcsszavakban. - Tudja megnevezni az Európai Unió fő céljait, értékeit.	- Globális problémák felsorolása, néhány szóban, azok lényege (munkanélküliség, szegénység...) - A térképen legalább egy érintett terület megmutatása. - A pazarló fogyasztás következményei (elfogy a nyersanyag és az energia) - A fenntarthatóság alapvető feltételei. (Környezettudatosság, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, biotermék, tudatos vásárlói magatartás.)

FÖLDRAJZ: 8. évfolyam

1. Tájékozódás a földrajzi térben	2. Tájékozódás az időben	3. Tájékozódás a környezet anyagairól
- Az alapvető topográfiai fogalmak és az aránymérték. -A földrajzi fókusz fogalma és elemei. - Egyszerű helymeghatározás, távolságbecslés egyenes és görbe vonal mentén.	- A napi, évi időszámítás, tájékozódás a naptárban. - A rövidebb és hosszabb távú természeti és társadalmi környezeti folyamatokra példa. -Az időeltolódás fogalma. - Tanult földtörténeti események időrendbe állítása.	- A tanult nyersanyagok, kőzetek, ásványok, és energiahordozók felsorolása, térképjelük felismerése, gazdasági értékük. - A tanult talajtípusok és azok gazdasági jelentősége. - A kifogyóban lévő energiahordozók felsorolása. - A környezetet károsító anyagokat és hatásaik. - Mondjon példát az energiatakarékos magatartásra való törekvésre. - A víz körforgása, példa a vízszennyezésre és annak következményeire. - Földrajzi övezetek felsorolása. - Az övezetességből eredő természeti és környezeti különbségekre példák.

4. Tájékozódás a környezet kölcsönhatásairól	5. Tájékozódás a hazai földrajzi, körny. folyamatokról - A földr. tér reg. szerveződése	6. Tájékozódás a regionális és a globális földrajzi, környezeti folyamatokról
- Településtípusok és jellemzői. - A hozzájuk kötődő tevékenységek felsorolása. - Emberi tevékenységek által okozott környezetkárosító kölcsönhatásokra, folyamatokra regionális példa.	- Hungarikumok felsorolása, és legalább egy híres utazó. - Hazánk nagy tájai, a főváros és lakóhely felsorolása, megmutatása a térképen. - A Kárpát-medencét körülölelő hegyvonulat megmutatása a térképen. - A különböző tájegységek közötti domborzati és alapvető gazdasági különbségek, néhány idegenforgalmi tényező kulcsszavakban. - A magyarság által lakott, országhatáron túli területek megmutatása a térképen, és néhány szó az ott élő magyarok Magyarországhoz való viszonyáról. - Az Európai Unió fő céljai, értékei.	- Globális problémák felsorolása, és néhány szóban azok lényege (munkanélküliség, szegénység...) - Legalább egy érintett terület megmutatása a térképen. - A pazarló fogyasztás következményei (elfogy a nyersanyag és az energia) - A fenntarthatóság feltételei néhány szóban. (Környezettudatosság, energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, biotermék, tudatos vásárlói magatartás.)

BIOLÓGIA: 7. évfolyam

Anyag, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Az élő rendszerek anyagi összetétele. - Kölcsönhatások, erők. - Az élőlények alkalmazkodása a gravitációhoz (súly, súlytalanság problémája). - Testfelépítésbeli alkalmazkodások a különböző közegben élő állatoknál (pl. áramvonalas hal, úszóhólyag, csórtípusok, lábtípusok).	- Az élővilág méretskálája (a szerveződési szintek összevetése). - Az életközösségek térbeli elrendeződése (zonalitás földrajzi szélesség és tengerszint feletti magasság szerint). - Az élővilág törzsfajlódásának időskálája, (földtörténeti kor). - A sejt, a szervezet és az életközösség, mint rendszer (elemek és kapcsolatok).	- A víz biológiai szerepe - Az élőlényeket felépítő szervetlen és szerves anyagok (víz, ásványi anyagok, szénhidrátok, zsírok és olajok, fehérjék, vitaminok) alapvető szerepe. - Az élelmiszerek összetétele (tápanyag, tápérték). - A sejt felépítése (növényi, állati). - Egy-egy jellegzetes növény és állat szervrendszerének vizsgálata (testfelépítés, kültakaró, táplálkozás, légzés, szaporodás, életmód).

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Az élő és az élettelen világ közötti összefüggések feltárása konkrét példák alapján. - Önszabályozás, viszonylagos egyensúly, megújulás. - Az ember hatása a bioszférára (egy-egy pl.). - Globális természeti problémák: üvegházhatás, felmelegedés, ózonlyuk, UV-sugárzás, ivóvízkészlet. - Az állatok mozgása (néhány jellegzetesség). - Az élőlények hőháztartását befolyásoló fizikai változások. - Táplálkozás-belső energia	- Testalkat változása a növekedés során. - Testkép-zavarok. - Szervezet, a szervezet felépítése. - Az ember szervrendszerei: - Mozgás - Emésztés - Légzés - Keringés - Kiválasztás szervei - Betegségeik. - Védekezés, megelőzés.	- A talajszennyezés forrásai, okai (ipari, háztartási, mezőgazdasági). - Az emberi tevékenységek felszínformáló hatásai (egy-egy példa). - Az éghajlat hatása az épített környezetre (hőszigetelés). - Az élőlényekre ható élettelen környezeti tényezők (levegő, víz, talaj, hőmérséklet). - Az élőhelyek pusztulásának okai, a fenntartás lehetőségei (vegyszer, gáz, olajszennyezés). - A tudatos fogyasztói szokások (takarékoság, tudatosság, megfontoltság, előrelátás).

BIOLÓGIA 8. évfolyam

Anyag, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Fotoszintézis. - Táplálkozás, légzés szerepe a szervezet energiaellátásában (egy-egy pl.). - Állandó és változó testhőmérsékletű állatok csoportosítása. - A mozgás, az életmód és az energiaszükséglet (példák gyűjtése). - A környezeti jelzések (testbeszéd, viselkedési formák, hang-, szín-, illatjelzés). - A biológiai információ szerepe az önfenntartásban és fajfenntartásban. - Tűrőképesség.	- A környezet fogalma, a rendszer és környezet kapcsolata (alá-fölérendeltség viszonyok). - A sejt, egyed, szervezet, életközösség és a bioszféra. - A biológiai szerveződés szintjei (egyed alatti, feletti). - Biológiai hálózat - A szintek közötti kapcsolatok (moszatok, baktériumok).	- Fajok egyedei közötti kapcsolatok. - A fajok közötti kölcsönhatások típusai egy-egy konkrét példával. - Életközösségek táplálkozási kapcsolatai, hálózatai (tápláléklánc). - Az állatok viselkedésformái (táplálékszerzés, párzás, védekezés). - A növény és állatvilág alkalmazkodási módjai az éghajlati viszonyokhoz (egy-egy példa). - Az élővilág rendszerezése (főbb rendszertani csoportok). - Evolúció fogalma.

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Az életfolyamatokat kísérő elektromos változások példái (EKG, EEG). - Fotoszintézis és a légzés összehasonlítása. - Szénhidrátok szerepe az élővilág energiaellátásában. - Az élettani folyamatok hatása a vérnyomásra, pulzusra, vércukorszintre. - Hosszabb idő alatt bekövetkező változások (leszármazás, rokonság, evolúció). - A biológiai szabályozás lényege, mechanizmusai (pulzusszám, vérnyomás, testhőmérséklet).	- A központi és környéki idegrendszer főbb részei. - Érzékszervek: látás, hallás, egyensúlyszerv, ízlelés, szaglás bőr. - Idegi, hormonális szabályozás. - Szaporodási szervrendszerek. - Menstruáció, szexualitás, fogamzásgátlás. - Méhen belüli fejlődés, születés (Semmelweis Ignác), - Születés utáni élet (öröklődés). - Orvosi ellátás (szűrővizsgálat, védőoltás). - Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek. - A személyiség összetevői, magatartás, önismeret, szabályok, normák. - A serdülőkor főbb jellemzői.	- A környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés. - A környezetszennyezés jellemző esetei és következményei (talaj, víz, levegő). - Emberi, ipari, háztartási, mezőgazdasági tevékenységek környezetszennyező hatásai. - Az élőhelyek pusztulásának következményei. - A fenntarthatóság fogalma (lakóhely és környékének gondozása, szépítése).

TERMÉSZETISMERET: 5. évfolyam

Anyag, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Anyagfajták a mindennapi környezetben (fémek, fák, bőr, szövet, üveg, műanyag, kerámia, papír). Tulajdonságaik. Megmunkálhatóság. - Halmazállapotok. (víz, levegő, zsír, olaj). - Mértékegység. - Víz a természetben. (eső, folyó, tó). - Egyszerű kölcsönhatások a mindennapi környezetben (mechanikai, melegítés, hűtés, mágneses vonzás, taszítás, halmazállapotváltozások, térfogatváltozás).	- Térkép. - Világtájak. - Iránytű. - Felszíni formák (síkság, dombság középhegység, magashegység) - Domborzati viszonyokat jelölő színek, jelek. - Vizek ábrázolása a térképen. - Az időmérés lehetőségei, eszközei (óra, perc, másodperc). - Időjárás. Az időjárás elemei. Időjárási naptár, időjárás-jelentés. - Rendszer részei, ház részei, ország részei, élőlények részei.	- A virágos növények testfelépítése, életfeltételei (víz, levegő, talaj, napfény, hőmérséklet). - Fás- és lágyszárú növények (szilva, szőlő). - Az állatok általános testfelépítése (egy gerinces és egy gerinctelen testfelépítés összehasonlítása /pl. házi és ház körül élő állatok/). - Az állatok életfeltételei (élőhelyi feltételek, táplálék, víz). - Az állatok életmódjának főbb jellemzői (aktív mozgás, táplálkozás, szaporodás, utódgondozás, viselkedés).

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Anyagok és testek minőségi és mennyiségi tulajdonságai. - Mérőeszközök (hosszúság, tömeg, űrtartalom, hőmérséklet). - Mértékegységek (kg, l, m, cm, °C). - Fizikai változások, kémiai változások. - Újrahasznosítás. - Szelektív hulladékgyűjtés	- Az emberi test arányai, méretviszonyai, testalkat. - Testtájak, testsúly, soványság, elhízás, a mozgás szerepe életünkben. - Az egészséges táplálkozás alapelvei, módjai. - Tápanyagok, vitaminok. - Szent-Györgyi Albert. - Az érzékszervek védelme és tisztasága. - Fertőző és járványos betegségek, védőoltás.	- A víz körforgása. - Időjárási jelenségek, folyamatok. - Kölcsönhatások a természetes, a mesterséges környezet és az időjárás között. - A környezetszennyezés jellemző esetei, következményei (levegő-, víz-, talajszennyezés). Fenntarthatóság. - Szelektív hulladékgyűjtés. - Az élőhelyek pusztulásának okai, következményei. - Hazánk nagy tájai, vizei, felszíni formái (földrajzi fogalmak, térképismeret).

TERMÉSZETISMERET: 6. évfolyam

Anyag, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Az energia elemi szintű értelmezése. - Energia, energiafajták. - Energiahordozók megfigyelése (fűtőanyagok, üzemanyagok, tápanyagok). - Táplálkozás, életvitel, testsúly összefüggéseinek felfedezése. - Irányított megfigyelések a mindennapi életünket segítő, tájékoztató jelrendszerekről. - A természet jelzései. Növények jelzései, állatok kommunikációja (információs jel, jelrendszer).	- Természetes és mesterséges környezet - Rendszerek egymásba ágyazódása (szobaház) - A rovarkártevőket pusztító hasznos állatok (biológiai növényvédelemre egy-egy pl.) - Példák gyűjtése egy-egy élőhely táplálékláncaira és táplálékpiramisára. - Mezőgazdasági kultúrák (egy-egy kultúrnövény, tenyésztett állat). - Hálózatok a természetben és a mesterséges környezetben (táplálék, energiaellátás, úthálózat, közműellátás)	- Hazai mezők, rétek, erdőségek, vizek, vízpartok legjellemzőbb élőlényeinek megfigyelése. Életközösségek. - Az élővilág rendszerezése: gerinces, gerinctelen. - A Nap, Föld, Hold mozgásai - Időjárás, éghajlati övek.

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Tanult növények, állatok közül egy-egy példán keresztül az életjelenségek felsorolása. - Változások felfedezése (biológiai). - Kiindulási anyagokból termékek készítése, a folyamatok megbeszélése, a megmunkálás lépései, eszközei, információfeldolgozás. - Szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása iskolai és otthoni környezetben. - Újrahasznosítás.	- Orvosi segítségnyújtás kérése, elfogadása, mentőhívás (gyógyítási mód, magatartás) - Teendők elsősegélynyújtáskor. - Az emberi egyedfejlődés szakaszai. - A serdülőkorra jellemző tulajdonságok gyűjtése. - Közösségi viselkedési normák ismerete. (önismeret).	- Életvitel és fenntarthatóság, környezettudatos magatartás (egy-egy pl.) - Példák gyűjtése a növények, állatok alkalmazkodásáról (levegő, víz, talaj, hőmérséklet, fényviszonyok, időjárás). - A környezetszennyezés jellemző esetei, következményei (levegő-, víz-, talajszennyezés). Fenntarthatóság. - Veszélyeztetett fajok (egy-egy példa). - Energiatakarékosság. - Szelektív hulladékgyűjtés. - Hazánk nagy tájai, vizei és felszínformái. - Jellemző növénytakarójuk, állatviláguk. - A térkép használata (földrajzi fogalmak, térképismeret).

KÉMIA: 7. évfolyam

Anyag, kölcsönhatás, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Irinyi János - A kísérletezés eszközei. - Balesetmentes kísérletezés szabályai. - A hétköznapi életben gyakori elemek, keverékek, vegyületek (egy-egy pl.) - Keverékek, oldatok készítése és szétválasztása. - Vízben és zsírban oldódó anyagok vizsgálata (egy-egy pl.). - A hétköznapi életben használt savak, lúgok vizsgálata (kémhatás). - Szerves, szervesetlen anyag (egy-egy pl.).	- Az atomok, molekulák mérete. - Oldatfajták (tömény, híg) - Oldódás-vizsgálatok különböző hőmérsékleten. - Az égés feltételei. - Tűzoltási lehetőségek (egy-egy pl.). - Az égés veszélyeire felhívó információs jelek (a dohányzás tiltása, tűzveszélyes hely, robbanásveszély).	- A mindennapokból ismert szerves és szervesetlen anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai, felhasználásuk. - Természetes és mesterséges anyag (egy-egy pl.). - Elem, fém, ötvözet, só, sav, bázis. - Elemi ismeretek a Föld anyagairól (érc, ásványok, hegységképző kőzetek). - A vízkőképződés ismerete (vízkeménység). - A háztartásokban a vízlágyítás és a vízköoldás természetes megoldásainak ismerete (pl. ecet). - Ásványvíz összetevői.

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- A hőmérséklet és nyomás, mint állapotjelző (víz, levegő). - Példák gyűjtése a nyomás és a hőmérséklet kapcsolatáról a hétköznapi életből, pl. a kávéfőző, kukta. - Kémiai reakciók többféle szempont szerint: - gyors-lassú - egyesülés-bomlás. - oxidáció-redukció (redoxi folyamatok), sav-lúg.	- Vitaminok (zsírban, vízben oldódó). - Tápanyagok összetételének vizsgálata, energiatartalom. - Energiatartalom alkotórészei, kémiai tulajdonságai, hatása. - Drog, kávé, kóla, szerves oldószerek kémiai hatása (élvezeti szer).	- A víz- és a levegő tisztasága. - Szennyező források és a szennyezés megelőzésének mindennapi, végrehajtható formái (egy-egy pl.). - Veszélyes hulladékok megfelelő elhelyezése (felnövelt irányítással). - Törekvés az anyag- és energiatakarékos életvitelre.

KÉMIA: 8. évfolyam

Anyag, kölcsönhatás, energia, információ	Rendszerek	Felépítés és működés kapcsolata
- Molekula, atom, atommag (az atomok felépítése, legelemibb szinten, csak érdekességként). - A fizikai változások (alak, hőmérséklet, halmazállapot, térfogat). - Kémiai változások(egyesülés, égés, bomlás., közömbösítés: sav + lúg = só + víz, sav-bázis reakciók). - Halmazállapot-változás, oldódás, tűzgyújtás. - Vegyjel, néhány elem vegyjele. - Szóegyenletek (egy-egy pl). - Figyelmeztető, veszélyt jelző piktogramok értelmezése (méregjel). - Fotoszintézis (elemi szinten).	- A növények életéhez szükséges tápanyagok kémiai tulajdonságai (víz, oxigén, szén-dioxid). - A napenergia fontossága. - A talaj tápanyagtartalmának természetes és mesterséges utánpótlása (trágya, műtrágya). - Legfontosabb tápanyagaink tulajdonságainak vizsgálata. - Fémek általános jellemzői, előállításuk (vas, alumínium). - Oxidáció, korrózióvédelem (egy-egy pl.).	- A földi vízkészlet különböző formái (tengervíz, édesvíz, ásványvíz, gyógyvíz, esővíz). - A víz körforgása. - A levegő legfontosabb alkotórészeinek megismerése ábraelemzéssel. - Naprendszer.

Állandóság, változás	Az ember megismerése és egészsége	Környezet, fenntarthatóság
- Egyirányú, megfordítható változások, körfolyamatok értelmezése (egy-egy pl.). - Szén égetése – szén-dioxid. - Szénsav előállítása, bomlása. - Kénssav, kénsav, sósav, salétromsav. - Mészégetés-mészoltás. - Mészkeő oldása – cseppkőképződés stb. - Telített oldat, telítetlen oldat (egy-egy pl.).	- Élelmiszerek, tápanyag-és energiatartalma - Tápanyagtáblázatok (értelmezése) - Táplálékpiramis-elemzés. - Használati utasítás értelmezése. - Veszélyes anyagok a háztartásban (vegyszer, tisztítószer gyógyszer). - Fogyasztóvédelem, szavatosság.	- A víz- és a levegő tisztasága. - Környezeti terhelés (szennyező, mérgező anyagok, veszélyes hulladékok). - Folyamatos, szelektív hulladékgyűjtés. - Energiatakarékosság.

TESTNEVELÉS: 1. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Tánc
- alapvető biztonsági szabályok betartása	- járás és futás közötti különbség gyakorlati differenciálása	- tanult játékok nevének felismerése	- egyszerűsített szabályokkal zajló versenyzés	- alapvető higiénés követelmények betartása	- mozgás és játék élvezete

TESTNEVELÉS: 2. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Tánc
- szökdelések - alap-, terpesz-, és harántállás -nyak-, kar-, törzshajlítás és körzés - ülő, fekvő testhelyzet (vezényszóra, bemutatás után és/vagy segítségével)	- testrészei megnevezése - testhelyzetének és a testhelyzet változásainak érzékelése - kötetlen futás - alacsony tornaszekrényre felugrás	- empirikus szinten felismeri a labda mozgásának sajátosságait - téri orientáció - labda feldobása, elkapása két kézzel	- sportoló, mint példakép megjelenítése - sor –és váltóversenyek szabályainak megismerése	- testtartásjavító gyakorlatok végzése - játékos relaxációs gyakorlatok megismerése	- közös cselekvés tanári narrációra - együttműködés képességének kialakítása - tempó, ritmusérzékelés

TESTNEVELÉS: 3. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Tánc
- egyszerű kéziszergyakorlatok - pad, zsámoly és bordásfal gyakorlatok	- testfordulatok helyben, ugrással - kislabdahajítás álló helyből	- szabálytudat - versenyszellem - célbadobás vízszintes célra különböző méretű labdával	- játékszabályok betartása - sor-és váltóversenyek labdával	- test és ruházat tisztán tartása - játékos relaxációs gyakorlatok irányítás mellett	- gyors indulás körtánc során - fiú és lány szerepek ismerete

TESTNEVELÉS: 4. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Tánc
- 2 ütemű gimnasztikai gyakorlatok - egyszerű társas gyakorlatok	- irány- és ütemtartás - labdával irányított dobások és rúgások - vezényszóra egyszerű mozgássor végrehajtása	- aktív részvétel a közös játékban - a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti alkalmazása	- együttműködés csapattársakkal - részvétel az egyéni- és csapatversenyekben	- játékos relaxációs gyakorlatok - alapvető higiénés ismeretek elsajátítása	- irány- és iramváltás körtánc során - érzelmek kifejezése

TESTNEVELÉS: 5. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Tánc
erőfeszítés és kitartás saját szint szerint,	összetett mozgások, 4-ütemű gimnasztikai gyakorlatok/ 2 ütem 2x ism.vel/ végrehajtása egyenletes iramú, kitartó futás, és távolugrás megkísérlése, a mellúszás megkísérlése	labda vezetése kézzel, lábbal helyben labda átvétele és átadása helyben	sor-és váltóversenyek szabályainak ismerete és alkalmazása, sportszerűség fogalmi jelentésének és gyakorlásának alkalmazása	higiénés ismeretek alkalmazása tanári irányítással biztonságos feladat végrehajtásra törekvés önuralom gyakorlása	testtudat, mozgás, mozdulatlanság érzékelése a tánc, mint mozgás, mint örömforrás élvezete

TESTNEVELÉS: 6. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	Tánc
erőkifejtés szabályozása	4- ütemű gimn.-i gyak. végrehajtása, gyors futás, magasugrás megkísérlése	a labda átvételére és átadására mozgás közben egyszerűbb taktikai elemek alkalmazása	az írott és íratlan sportszerűségi szabályok betartása könnyített szabályokkal egyfajta sportjátékot játszani,	higiénés ismereteinek rutinszerű alkalmazása balesetmegelőzési szabályok ismerete	térbeli alkalmazkodás zenével szinkronban mozgás helyes testtartás automatizálása

TESTNEVELÉS: 7. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés
4 ütemű gyakorlatok végrehajtása/ 4 különböző ütem/ vándormászás bordásfalán	egy tanult elem önálló végrehajtása kislabda hajítás keresztlépéssel	a labda céltudatos irányítása kézzel és lábbal védő és támadó fogalmának ismerete	küzdősportok során ügyelni saját és társai testi épségére	higiénés ismeretei rutinszerű és saját igény szerinti alkalmazása relaxációs gyakorlatok alkalmazása tanári instrukciókra egészségtudatos viselkedésformák megismerése

TESTNEVELÉS: 8. évfolyam

Motoros képességfejlesztés-edzettség, fittség	Motoros készségfejlesztés-mozgástanulás	Játék	Versenyzés	Prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés
4-8 ütemű gyakorlatok végrehajtása tartáshelyzetek felvétele	a bemelegítési technikák alkalmazása alakzatváltozásokban együttműködés, súlylökés keresztlépéssel	a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabadtérben, más körülmények közötti, önálló alkalmazása	egyszerűsített sportági versenyek szabályainak alkalmazása	higiénés ismeretei rutinszerű, és saját igény szerinti alkalmazása a relaxációs gyakorlatok önszorgató alkalmazása nyugalmi és stresszhelyzetben, egészségtudatos magatartásformák szokásrendszerébe integrálása

IDEGEN NYELV: ANGOL 7. évfolyam

Beszédzándékok, beszédértési készség	Témakörök, szókincs
- Általános fogalmak, beszédzándékok ismerete - A beszédészlelés, a verbális emlékezet, az idegen nyelvi gondolkodás elsajátítása - Beszédbátorság megteremtése - Önismeret, önkontroll, önellenőrzés képessége	- Számok ismerete 15-ig - színek ismerete - köszönési formák elsajátítása - családtagok megnevezése - a hét napjainak megnevezése - osztályterem, taneszközök megnevezése - reggeli és délutáni tevékenységek ismerete - vásárlás, ruhadarabok megnevezése - ünnepek

IDEGEN NYELV: ANGOL 8. évfolyam

Beszédzándékok, beszédértési készség	Beszéd-készség	Fogalomkörök	Témakörök, szókincs
- képes bemutatkozni, köszönni - egyszerű mondatot és kérdést tud alkotni - véleményt tud kérni - jókívánságok alkotása - képes párbeszédben aktívan részt venni	- Angol nyelv helyes kiejtése - megfelelő hangerő, hangleadás - képes segítséget kérni - hallás után tud ismételni mondatokat	- egyszerű nyelvtani fordulatok használata - térbeli és időbeli viszonyok értelmezése, használata - mennyiségek kifejezése	- önmagunk részletes bemutatása - napszakok ismerete - öltözködés, ruházat kifejezései - orvoslátogatás kifejezései - ünnepek kifejezései - vásárlás kifejezései - számolás 100-ig